

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และมีการนำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ทศนคติ
 - 1.1 ความหมายทศนคติ
 - 1.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทศนคติ
 - 1.3 การเกิดทศนคติ
 - 1.4 การเปลี่ยนแปลงทศนคติ
 - 1.5 องค์ประกอบ และประเภทของทศนคติ
 - 1.6 หน้าที่หรือกลไกของทศนคติ
2. การเรียนร่วม
 - 2.1 ความหมาย และปรัชญาของการเรียนร่วม
 - 2.2 ประวัติการเรียนร่วมในประเทศไทย
 - 2.3 การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยโครงสร้าง SEAT
 - 2.4 รูปแบบของการจัดการเรียนร่วม
 - 2.5 ความสำคัญของการเรียนร่วม
 - 2.6 องค์ประกอบของการเรียนร่วม
 - 2.7 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการเรียนร่วม
 - 2.8 ประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วม
3. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – based Management)
 - 3.1 ความเป็นมา
 - 3.2 แนวคิดพื้นฐาน
 - 3.3 ความหมาย
 - 3.4 หลักการ
 - 3.5 รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

- 3.6 กลยุทธ์สู่ความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
- 3.7 ข้อควรคำนึงของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
4. บริบทของโรงเรียนเอกชน 19 โรงเรียน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ทัศนคติ

ในการดำเนินงานของโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วมนั้น สิ่งที่จะทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จประการหนึ่งคือทัศนคติที่มีต่อโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอนและผู้บริหาร ซึ่งจะเป็ปัจจัยสนับสนุนส่งเสริมให้การดำเนินงานของโรงเรียนเรียนร่วมมีการดำเนินงานที่ชัดเจนมากขึ้น

ความหมายทัศนคติ

ทัศนคติ เป็นแนวความคิดที่มีความสำคัญมากแนวหนึ่งทางจิตวิทยาสังคมและการสื่อสาร ซึ่งมีการใช้คำนี้กันอย่างแพร่หลายสำหรับนิยามคำว่า ทัศนคตินั้นได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้ดังนี้

อาทิตย์ แสมเมอริ (2552) กล่าวว่าทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกความพึงพอใจ ความคิด ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นแรงจูงใจที่จะก่อให้เกิดความชอบต่อสิ่งนั้น ๆ เป็นผลบวก หรือส่งผลให้เกิดความไม่ชอบอันเป็นผลลบก็ได้โดยจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมทั้งทางวันภาษาหรืออวัจนภาษา

Schiffman and Kanuk (สมฤทัย ชัยพิมาน, 2552, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของ ทัศนคติไว้ว่า เป็นความโน้มเอียงที่เกิดจากการเรียนรู้ ทำให้มีพฤติกรรมลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

อัญชลีพร บุญโญ (2554) ทัศนคติ คือ ความรู้สึก ทำที่ ความคิด ความเชื่อ ความคิดเห็น ของบุคคลที่เกิดจากความโน้มเอียงของจิตใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่ง เช่น มีความรู้สึกที่เห็นดีเห็นชอบหรือต่อต้าน เนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์อันเป็นผลที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเอนเอียงไปในทางหนึ่งทางใด อาจจะเป็นไปในทางบวก (เข้าไปหา) หรือทางลบ (หลีกเลี่ยงถอยหนี) ซึ่งบุคคลนั้น อาจแสดงทัศนคติออกมาทางพฤติกรรมหรืออาจจะไม่แสดงพฤติกรรมออกมาให้เห็นก็ได้

จากความหมายของทัศนคติดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าทัศนคติเป็นเรื่องของจิตใจ ท่าที ความรู้สึกนึกคิด และความโน้มเอียงของบุคคลที่มีต่อข้อมูลข่าวสารที่ได้รับหรือสถานการณ์ เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับมา ซึ่งเป็นไปได้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ทัศนคติมีผลให้มีการแสดง พฤติกรรมออกมาทั้งในลักษณะของการยอมรับและการปฏิเสธต่อเรื่องราวหรือเหตุการณ์ ที่เราได้รับมาด้วย

สำหรับการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากความหมายของ ทัศนคติมาใช้ในการนำมาเป็นหัวข้อในการวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจที่จะส่งผลต่อ ทัศนคติของครูและผู้บริหารว่ามีการเปลี่ยนแปลงต่อการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนเอกชน สร้างแบบสอบถามสำหรับครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนร่วม

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

จากแนวคิดของ Charks R. Fester (สมฤทัย ชัยพิมาน, 2552, หน้า 13) ได้กล่าวไว้ว่า ทัศนคติเกิดจากมูลเหตุ 2 ประการ คือ

1. ประสบการณ์ที่บุคคลมีต่อสภาพการณ์บุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมี 2 ลักษณะ กล่าวคือ ถ้าบุคคลได้พบเห็น ค้นเคยได้ทดลอง เรียกว่าเป็นประสบการณ์โดยตรง (Direct Experiences) และการได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็นรูปภาพหรือได้อ่านเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ แต่ไม่ได้พบเห็น ไม่ได้ทดลองกับของจริงด้วยตนเองเรียกว่าเป็นประสบการณ์โดยอ้อม (Indirect Experiences)

2. ค่านิยมและการตัดสินค่านิยม เนื่องจากกลุ่มชนแต่ละกลุ่มมีค่านิยมและการตัดสินใจให้คุณค่าไม่เหมือนกัน แต่ละกลุ่มอาจมีทัศนคติต่อสิ่งเดียวกันแตกต่างกันก็ได้ การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะมีทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม และค่านิยมหรือมาตรฐานของกลุ่มที่บุคคลนั้นดำเนินชีวิตอยู่

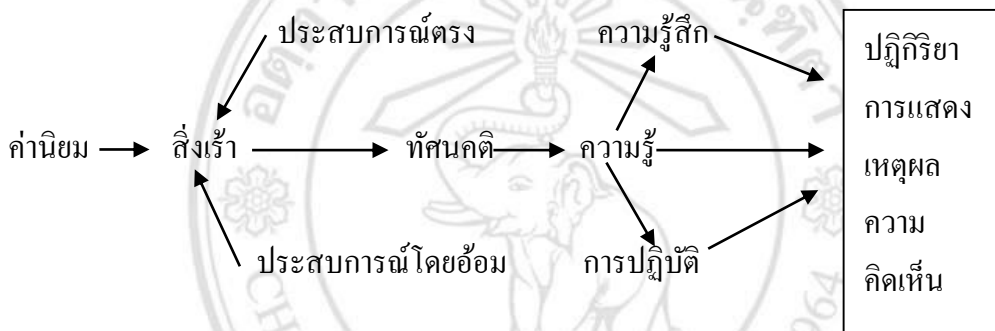
จากแนวคิดนี้อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การเกิดทัศนคติจะดีหรือไม่ดี ขึ้นอยู่กับ ประสบการณ์ การได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็น ได้อ่านรวมทั้งค่านิยมและการตัดสินค่านิยมที่เราได้รับ ในการดำเนินชีวิตของคนเรา

สำหรับการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลสาเหตุของการเกิดทัศนคติ มาใช้ในการค้นคว้าแบบอิสระโดยการนำมาเป็นหัวข้อในการวิเคราะห์เกี่ยวกับประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวเราที่จะส่งผลต่อทัศนคติของครูและผู้บริหารว่า

มีการเปลี่ยนแปลงต่อการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนเอกชน โดยการนำมาสร้างเครื่องมือสำหรับครูและผู้บริหารเกี่ยวกับทัศนคติในการจัดการเรียนร่วม

การเกิดทัศนคติ

ทัศนคติจะปรากฏในรูปต่างกัน คือ ทัศนคติเป็นแนวโน้มที่เห็นคล้อยตามแนวโน้มที่ต่อต้านความขัดแย้งหรือแนวโน้มที่เคลื่อนไหว เฉยเมยที่มีต่อบุคคล สิ่งของหรือสถานการณ์ใด ๆ ถ้ามีความรู้สึกเห็นคล้อยตามหรือเห็นด้วยก็เป็นทัศนคติแบบยินยอมอนุโลม (Compliant) ถ้ามีความรู้สึกต่อต้านขัดแย้งไม่เห็นด้วย เป็นทัศนคติแบบก้าวร้าวขัดแย้ง (Aggressive) ถ้ามีความรู้สึกแบบเคลื่อนไหวเฉยเมย ไม่ยินดียินร้าย เป็นทัศนคติแบบอุเบกขา (Detached) (อัญชลีพร ปัญโญ, 2554, หน้า 33)

แผนภูมิที่ 1 แสดงการเกิดทัศนคติ

จากแผนภูมิจำแนกข้างต้นอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ทัศนคติเกิดจากค่านิยมที่ได้รับมาจากสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้น ซึ่งสิ่งเร้าได้รับโดยตรงจากประสบการณ์ของบุคคลนั้น ๆ นั้นเอง และปรากฏออกมาต่างกัมนั้นคือ ทัศนคติ ทัศนคติของคนเราจะเป็นทัศนคติในทางบวกหรือเรียกอีกแบบว่าเป็นทัศนคติแบบยินยอมอนุโลม (Compliant) ซึ่งเป็นแนวโน้มที่เห็นคล้อยตามทัศนคติในเชิงลบหรือเรียกอีกแบบว่าความรู้สึกต่อต้านขัดแย้งไม่เห็นด้วย เป็นทัศนคติแบบก้าวร้าวขัดแย้ง (Aggressive) และในทำนองเดียวกันอาจแสดงออกมาแบบไม่ยินดียินร้ายเป็นทัศนคติแบบอุเบกขา (Detached) ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นปฏิกิริยาเชิงลบทั้งสิ้น ทั้งนี้ย่อมเกิดจากสิ่งที่เขาได้รับ ได้ปฏิบัติ ความรู้หรือความรู้สึกของเขานั้นเอง สำหรับการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ทัศนคติของครูและผู้บริหารในการทำแบบสอบถามด้านทัศนคติว่ามีทัศนคติในทางบวกหรือลบต่อการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนเอกชน

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

วัตน์ธันซ์ วัตน์วรกาญจน์ (2551, หน้า 8) ได้กล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของมนุษย์นั้น มีกระบวนการเปลี่ยนแปลงอยู่ 3 ระดับคือ

1. การเปลี่ยนแปลงความคิด โดยสิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้จะมาจาก ข้อมูลข่าวสารซึ่งอาจมาจากสื่อมวลชนหรือบุคคลอื่น

2. การเปลี่ยนแปลงความรู้สึก โดยการเปลี่ยนแปลงนี้จะมาจากประสบการณ์หรือ ความประทับใจหรือสิ่งที่ทำให้เกิดความสะเทือนใจ

3. การเปลี่ยนพฤติกรรม เป็นการเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งไม่มีผลต่อบุคคลทำให้ต้องเปลี่ยนพฤติกรรมเสียใหม่

จากแนวคิดนี้สรุปได้ว่า การที่บุคคลมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดต่างกัน เนื่องมาจาก บุคคลมีความเข้าใจ มีความรู้สึกหรือมีแนวความคิดแตกต่างกันนั่นเอง ดังนั้น ส่วนประกอบ ทางด้านความคิดหรือความรู้ความเข้าใจจึงนับได้ว่าเป็นส่วนประกอบ ชั้นพื้นฐาน ของทัศนคติ และส่วนประกอบนี้จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความรู้สึกของบุคคลอาจออกมาในรูปแบบแตกต่างกันทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการเรียนรู้ สำหรับการค้นคว้า แบบอิสระในครั้งนี้นำมาใช้ในการเลือกข้อคำถามในเครื่องมือเพื่อนำมาวิเคราะห์ ทัศนคติทั้งด้านบวกและด้านลบของครูและผู้บริหาร

นอกจากนั้น ทัศนคติอาจเกิดขึ้นจากสิ่งต่าง ๆ ซึ่งนอกเหนือจากข้างต้นได้ดังนี้

1. เกิดจากการเรียนรู้ เด็กเกิดใหม่จะได้รับการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับ วัฒนธรรม และประเพณีจากบิดามารดา ทั้งโดยทางตรง และทางอ้อม ตลอดจนได้เห็นแนวการปฏิบัติ ของพ่อแม่แล้ว รับมาปฏิบัติตามต่อไป

2. จากความสามารถในการแยกแยะความแตกต่าง คือ แยกสิ่งใดดีไม่ดี เช่น ผู้ใหญ่ กับเด็กจะมีการกระทำที่แตกต่างกัน

3. เกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคลซึ่งแตกต่างกันออกไป เช่น บางคนมี ทัศนคติ ไม่ดีต่อครูเพราะเคยตำหนิตนแต่บางคนมีทัศนคติที่ดีต่อครูคนเดียวเท่านั้น เพราะเคยชมชื่นมนนเสมอ

4. เกิดจากการเลียนแบบหรือรับเอาทัศนคติ ของผู้อื่นมาเป็นของตน เช่น เด็กอาจรับ ทัศนคติ ของบิดามารดาหรือครูที่ตนนิยมชมชอบมาเป็นทัศนคติของตนได้

วัฒนะรัช วัฒนวรกาญจน์ (2551, หน้า 4) กล่าวว่า ทักษคติ ก่อตัวเกิดขึ้นมาและเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยหลายประการด้วยกัน คือ

1. การจูงใจทางร่างกาย (Biological Motivation) ทักษคติจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งกำลังดำเนินการตอบสนองตามความต้องการหรือแรงผลักดันทางร่างกาย ตัวบุคคลจะสร้างทักษะคติที่ดีต่อบุคคลหรือสิ่งของ ที่สามารถช่วยให้เขามีโอกาสตอบสนองความต้องการของตนได้

2. ข่าวสารข้อมูล (Information) ทักษคติ จะมีพื้นฐานมาจากชนิดและขนาดของข่าวสารที่ได้รับรวมทั้งลักษณะของแหล่งที่มาของข่าวสารด้วยกลไกของการเลือกเฟ้นในการมองเห็นและเข้าไปปัญหาต่าง ๆ (Selective Perception) ข่าวสารข้อมูลบางส่วนที่เข้ามาสู่บุคคลนั้นจะทำให้บุคคลนั้นเก็บไปคิดและสร้างเป็นทักษะคติขึ้นมาได้

3. การเข้าเกี่ยวข้องกับกลุ่ม (Group Affiliation) ทักษคติ บางอย่างอาจมาจากกลุ่มต่าง ๆ ที่บุคคลเกี่ยวข้องกับอยู่ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม เช่น ครอบครัว วัด กลุ่มเพื่อนร่วมงาน กลุ่มกีฬา กลุ่มสังคมต่าง ๆ โดยกลุ่มเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นแหล่งรวมของค่านิยมต่าง ๆ แต่ยังมี การถ่ายทอดข้อมูลให้แก่บุคคลในกลุ่ม ซึ่งทำให้สามารถสร้าง ทักษคติ ขึ้นได้ โดยเฉพาะครอบครัวและกลุ่มเพื่อนร่วมงาน เป็นกลุ่มที่สำคัญที่สุด (Primary Group) ที่จะเป็นแหล่งสร้าง ทักษคติ ให้แก่บุคคลได้

4. ประสบการณ์ (Experience) ประสบการณ์ของคนที่มีต่อวัตถุสิ่งของ ย่อมเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้บุคคลต่าง ๆ ตีค่าสิ่งที่เขาได้มีประสบการณ์มาจนกลายเป็นทักษะคติได้

5. ลักษณะท่าทาง (Personality) ลักษณะท่าทางหลายประการต่างก็มีส่วนทางอ้อมที่สำคัญในการสร้างทักษะคติให้กับตัวบุคคล

ปัจจัยต่าง ๆ ของการก่อตัวของทักษะคติเท่าที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ในความเป็นจริง จะมิได้มีการเรียงลำดับตามความสำคัญแต่อย่างใดเลย ทั้งนี้เพราะปัจจัยแต่ละทางเหล่านี้ ตัวไหนจะมีความสำคัญต่อการก่อตัวของทักษะคติมากหรือน้อยย่อมสุดแล้วแต่ว่าการพิจารณาสร้างทักษะคติต่อสิ่งดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยใดมากที่สุด

จากแนวคิดนี้สรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงทักษะคติเกิดจากการเรียนรู้โดยตรง ซึ่งได้แก่การได้รับการอบรมสั่งสอนจากบิดา มารดาหรือเกิดจากประสบการณ์ตรง เช่น เมื่อถูกครูด่าหนิจึงเกิดทักษะคติที่ไม่ดีต่อครูบางครั้งเกิดจากการเลียนแบบบางทักษะคติ เกิดจากการตอบสนองความต้องการของตนเองการอยู่ในกลุ่มหนึ่งหรือทักษะคติจะดีหรือไม่ดี

จะเกิดจากประสบการณ์เฉพาะอย่างที่เขาประสบหรือพบเจอการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น การเลียนแบบสิ่งที่ชอบ รวมทั้งแรงจูงใจทางร่างกายที่ตอบสนองความต้องการหรือเกิดแรงผลักดันก่อให้เกิดทัศนคติขึ้น สำหรับการค้นคว้าแบบอิสระ ในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำมาใช้วิเคราะห์ถึงสาเหตุที่เกิดทัศนคติของครูและผู้บริหารว่าเกิดจากสาเหตุใดที่ทำให้ทัศนคติแตกต่างกันแยกเป็นด้านต่าง ๆ ตามลักษณะของสาเหตุการเกิดทัศนคติ

องค์ประกอบ และประเภทของทัศนคติ

Schiffman and Kanuk (สมฤทัย ชัยพิมาน, 2552, หน้า 19) ได้กำหนดองค์ประกอบของ ทัศนคติไว้ 3 ส่วนคือ

1. องค์ประกอบส่วนของความเข้าใจ (The Cognitive Component) คือ ความรู้ (Knowledge) การรับรู้ (Perception) ความเชื่อ (Beliefs) อาจแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ทั้งที่เป็นความเชื่อของบุคคล ที่เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ทัวไปทั้งที่ชอบและไม่ชอบ ซึ่งในส่วนของความเร็วและการรับรู้จะได้จากประสบการณ์และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลากหลายแหล่งข้อมูล และความรู้ี้จะมีผลกระทบต่อความเชื่อ กล่าวคือหากบุคคลมีความรู้หรือคิดว่าสิ่งใดดี มักจะมี ทัศนคติ ที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่หากมีความรู้มาก่อนว่าสิ่งใดไม่ดี ก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

2. องค์ประกอบส่วนของความรู้สึก (The Affective Component) คือส่วนที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ (Emotion) หรือความรู้สึก (Feeling) ที่มีต่อความคิดหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่นในเรื่องของความชอบและอารมณ์ที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ รวมทั้งที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีผลแตกต่างกันไปตามบุคลิกภาพของคนนั้น เป็นลักษณะที่เป็นค่านิยมของแต่ละบุคคล

3. องค์ประกอบส่วนของพฤติกรรม (The Conative Component หรือ The Behavioral Component) คือ การแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลหนึ่งเป็นผลมาจาก องค์ประกอบด้านความรู้ ความคิด และความรู้สึกจะสะท้อนถึงแนวโน้มและพฤติกรรมของผู้บริโภคหรือแนวโน้มการกระทำที่แสดงออกหรือความโน้มเอียงจากทัศนคติ

นอกจากนั้นจะเห็นว่าทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเฉพาะบุคคลและจะแตกต่างกันตามปัจจัยแวดล้อมที่แตกต่างกันของบุคคลนั้น บุคคลสามารถแสดงทัศนคติออกได้ 3 ประเภทด้วยกันคือ

1. ทักษะคิดเชิงบวก คือ ทักษะคิดที่ชักนำให้บุคคลแสดงออกมีความรู้สึกหรืออารมณ์จากสภาพจิตใจโต้ตอบด้านดีต่อบุคคลหรือเรื่องราวใด ๆ เรื่องราวหนึ่ง รวมถึงหน่วยงาน องค์กรสถาบัน การดำเนินกิจการขององค์กรและอื่น ๆ

2. ทักษะคิดเชิงลบ คือ ทักษะคิดที่สร้างความรู้สึกเป็นไปในทางเสื่อมเสีย ไม่ได้ได้รับความเชื่อถือหรือไว้วางใจ อาจมีความเคลือบแคลงระแวงสงสัย รวมทั้งเกลียดชังต่อบุคคลใด บุคคลหนึ่ง เรื่องราวใด เรื่องราวหนึ่ง ปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือหน่วยงาน องค์กรสถาบัน และการดำเนินกิจการขององค์กรและอื่น ๆ

3. ทักษะคิดที่บุคคลไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่งหรือต่อบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์กรและอื่น ๆ โดยสิ้นเชิง

อนึ่ง บุคคลอาจมีทักษะคิดทั้ง 3 ประการ นี้เพียงประเภทเดียวหรือหลายประเภท รวมกันก็ได้ ขึ้นอยู่กับความมั่นคงในเรื่องความเชื่อ ความรู้สึก ความคิด หรือค่านิยมที่มีต่อบุคคลสิ่งของการกระทำหรือสถานการณ์ เป็นต้น

จากแนวคิดนี้สรุปได้ว่าองค์ประกอบของทักษะคิด ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและพฤติกรรมการแสดงออก ซึ่งเป็นผลที่เกิดต่อเนื่องกันมาและแสดงให้เห็นออกมาเป็น 3 ประเภท คือทักษะคิดเชิงบวก ทักษะคิดเชิงลบและทักษะคิดที่ไม่แสดงความคิดเห็นใดเลย สำหรับการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำมาใช้วิเคราะห์การตอบคำถามจากเครื่องมือในการทำแบบสอบถามของครูและผู้บริหารว่ามีทักษะคิดในลักษณะใด มีความคล้ายคลึงกับองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบหรือไม่

หน้าที่หรือกลไกของทัศนคติ

วัตน์ธนะ วัตน์วรกาญจน์ (2551, หน้า 6) ได้กล่าวถึง แดเนียล แคทซ์ ว่าได้อธิบายถึงหน้าที่หรือกลไกของ ทัศนคติ ที่สำคัญไว้ 4 ประการ ดังนี้คือ

1. เพื่อใช้สำหรับการปรับตัว (Adjustment) หมายความว่า ตัวบุคคลทุกคนจะอาศัยทัศนคติ เป็นเครื่องยึดถือสำหรับการปรับพฤติกรรมของตนให้เป็นไปในทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนสูงที่สุดและให้มีผลเสียน้อยที่สุด ฉะนั้นทัศนคติจึงสามารถเป็นกลไกที่จะสะท้อนให้เห็นถึงเป้าหมายที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของเขาและด้วยสิ่งเหล่านี้เองจะทำให้แนวโน้มของพฤติกรรมเป็นไปในทางที่ต้องการมากที่สุด

2. เพื่อป้องกันตัว (Ego-Defensive) โดยปกติในทุกขณะ คนทั่วไปมักจะมีแนวโน้มที่จะไม่ยอมรับความจริง ในสิ่งซึ่งเป็นที่ขัดแย้งกับความนึกคิดของตน (Self-Image) ดังนี้

ทัศนคติ จึงสามารถ สะท้อนออกมาเป็นกลไกที่ป้องกันตัว โดยการแสดงออกเป็นความรู้สึก
ถูกเหยียดหยามหรือติฉินนินทาคนอื่น และขณะเดียวกัน ก็จะยกตนเองให้สูงกว่าด้วย
การมีทัศนคติที่ถือว่าตนนั้นเหนือกว่าผู้อื่น

การก่อตัว ที่เกิดขึ้นมาของ ทัศนคติ ในลักษณะนี้ จะมีลักษณะแตกต่างจาก
การมีทัศนคติเป็นเครื่องมือในการปรับตัว ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น กล่าวคือ ทัศนคติจะมีใช้
พัฒนาขึ้นมาจาก การมีประสบการณ์กับสิ่งนั้น ๆ โดยตรงหากแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากภายในตัว
ผู้นั้นเอง และสิ่งที่เป็นเป้าหมายของการแสดงออก มาซึ่งทัศนคตินั้นก็เป็นเพียงสิ่งที่เขาผู้นั้น
หวังใช้เพื่อการระบายความรู้สึกเท่านั้น

3. เพื่อการแสดงความหมายของค่านิยม (Value Expressive) ทัศนคติ นั้นเป็น
ส่วนหนึ่งของค่านิยมต่าง ๆ และด้วย ทัศนคตินี้เองที่จะใช้สำหรับสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยม
ต่าง ๆ ในลักษณะที่จำเพาะเจาะจงยิ่งขึ้น ดังนั้น ทัศนคติ จึงสามารถใช้สำหรับ อรรถาธิบาย
และบรรยายความเกี่ยวกับค่านิยมต่าง ๆ ได้

4. เพื่อเป็นตัวจัดระเบียบเป็นความรู้ (Knowledge) ทัศนคติ จะเป็นมาตรฐานที่ตัว
บุคคลจะสามารถใช้ประเมิน และทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมที่มีอยู่รอบตัวเขา ด้วยกลไก
ดังกล่าวนี้เองที่ทำให้ตัวบุคคลสามารถรู้และเข้าใจถึงระบบ และระเบียบของสิ่งต่าง ๆ
ที่อยู่ในรอบตัวเขาได้

จากแนวคิดนี้สรุปได้ว่าหน้าที่หรือกลไกของทัศนคตินำมาใช้สำหรับการปรับตัว
เพื่อจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองให้สูงที่สุดและเพื่อป้องกันตัว เช่นการป้องกันการติฉิน
นินทาหรือเพื่อการแสดงความหมายของค่านิยมในลักษณะที่จำเพาะเจาะจงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
รวมทั้งเพื่อเป็นการจัดระเบียบความรู้ให้สามารถใช้ประเมินและทำความเข้าใจสภาพแวดล้อม
ที่อยู่รอบตัวเราได้จะเห็นว่ากลไกของทัศนคติจะส่งผลให้ทัศนคติของคนเราออกมาในลักษณะ
ที่ต่างกันทั้งที่เป็นในทางบวกหรือทางลบก็ได้ สำหรับการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ผู้ศึกษา
ได้นำมาใช้เขียนอภิปรายในบทที่ 5

การเรียนรู้ร่วม

ความหมาย และปรัชญาของการเรียนรู้ร่วม

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้ให้คำจำกัดความของ
คำว่า การเรียนรู้ร่วมไว้ดังนี้ คือการจัดให้คนพิการได้เข้าศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไปทุกระดับ

และหลากหลายรูปแบบ รวมทั้งการจัดการศึกษาให้สามารถรองรับการเรียนการสอนสำหรับคนทุกคนกลุ่มรวมทั้งคนพิการ

สฤณา นันทะชัย (2553, หน้า 9) ได้ให้ความหมาย การเรียนร่วม ว่าหมายถึง การจัดการบริหาร สนับสนุน ส่งเสริมครูและผู้บริหารใน โรงเรียนปกติให้จัดการศึกษา สำหรับเด็กพิเศษใน โรงเรียนปกติโดยไม่มีการแบ่งแยกว่าเด็กคนใดเป็นปกติหรือเด็กคนใด เป็นเด็กพิเศษ ไม่คำนึงถึงความรุนแรงในสภาพความพิการมีการจัดเตรียม โปรแกรมการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กพิเศษอย่างเหมาะสมให้เด็กพิเศษได้เข้าเรียนร่วมในชั้นเรียน วิชาการและกิจกรรมพิเศษเท่าที่จะเป็นไปได้ รวมถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่นเดียวกับนักเรียน ปกติ สนับสนุนให้นักเรียนพิการ ได้มีเพื่อนผู้ช่วยหรือเพื่อนคู่หูเช่นเดียวกับเด็กทั่วไป จัดให้ นักเรียนพิการได้รับการศึกษาในชุมชนและสิ่งแวดล้อมต่อไปสอนและแนะนำให้นักเรียน เข้าใจและยอมรับในความแตกต่างและให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

จากงานวิจัยนี้สรุปได้ว่า การจัดการเรียนร่วมหมายถึง การบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุนครูและผู้บริหารให้จัดการศึกษาให้คนพิการ ได้เข้าศึกษาในระบบการศึกษาจัดให้ มีการบริหาร สนับสนุน ส่งเสริมครู ทั้งนักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษได้เพื่อนผู้ช่วยหรือเพื่อนคู่หูเช่นเดียวกับเด็กทั่วไป สำหรับความหมายของการจัด การเรียนร่วมผู้ศึกษาได้นำมาใช้เป็นข้อคำถามในการทำเครื่องมือและวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมทั้งอภิปรายผล

ฉวีวรรณ โยธิน (2553, หน้า 1) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนร่วมว่าหมายถึง การจัดการศึกษาผ่านกระบวนการที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนทุกคน ทั้งนักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ (Any learner) โดยการลดอุปสรรค ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมีการตั้งเป้าหมายเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตร่วมกันใน โรงเรียน

การเรียนร่วมยังมีความหมาย ไปถึงการศึกษที่ไม่แบ่งแยกตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถม ศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา รวมไปถึงเมื่อสำเร็จการศึกษาการดำรงชีวิตของคน ในสังคมต้องรวมกัน โดยให้ทุกคนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมยอมรับความคิดเห็นและ เข้าใจในความแตกต่าง ยอมรับว่ามีผู้พิการอยู่ในสังคม และตระหนักดีว่าเขาเหล่านั้นต่างเป็น ส่วนหนึ่งของสังคมที่ต้องใช้ชีวิตร่วมกับคนปกติโดยไม่มีการแบ่งแยกในการจัดการเรียนร่วม นั้น แม้ว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะใช้เวลาส่วนใหญ่ในห้องเรียนปกติร่วมกับเพื่อนปกติ

แต่ไม่ได้หมายความว่าเด็กทุกคนได้เรียนรู้ด้วยหลักสูตรเดียวกัน ทางโรงเรียนจะต้องปรับหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการเฉพาะบุคคล เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้รับการศึกษาตามความต้องการและความจำเป็นการเรียนร่วมจะประสบความสำเร็จเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับความเข้าใจของโรงเรียนในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งความเข้าใจในลักษณะของเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ รวมไปถึงความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของคุณ ว่ามีมากน้อยเพียงใดและที่สำคัญคือ ผู้คนที่แวดล้อมต้องมีทัศนคติในทางบวกต่อการนำเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาเรียนร่วมกับเด็กปกติ พ่อแม่และผู้ปกครองต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความพิการประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะเด็กที่มีความพิการเพียงเล็กน้อยเพราะมีเช่นนั้น จะทำให้เด็กไม่ได้รับการวินิจฉัยและการบำบัดที่ถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ จึงขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาที่เหมาะสมตั้งแต่ระดับปฐมวัยซึ่งเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของการศึกษา ทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีศักยภาพสูงจำนวนมาก ต้องออกจากระบบโรงเรียน โดยไม่จบชั้นมัธยมศึกษาสูงสุดทั้ง ๆ ที่เขามีศักยภาพที่จะเรียนรู้ได้หากทำได้เช่นนี้ รูปแบบของการเรียนร่วม ก็จะกลายเป็นการรวมพลังกันของทุกฝ่ายในสังคม ได้อย่างแท้จริงแล้วศักยภาพของผู้พิการ เหล่านั้นก็จะคืนกลับมาร่วมสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ให้กับสังคมได้อีกมากมาย

จากงานวิจัยนี้สรุปได้ว่าการจัดการเรียนร่วมหมายถึง การจัดให้คนพิการได้เข้าศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไปทุกระดับและหลากหลายรูปแบบ มีการจัดการบริหาร สนับสนุน ส่งเสริมครูและผู้บริหารใน โรงเรียนปกติให้จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษในโรงเรียนปกติ โดยไม่มีการแบ่งแยกเพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนทุกคน ทั้งนักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ นำมาใช้เป็นข้อคำถามในการทำเครื่องมือและวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมทั้งอภิปรายผล

ประวัติการเรียนร่วมในประเทศไทย

มูลนิธิเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย (2555, หน้า 212-215) ได้ริเริ่มให้มีการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2499 ซึ่งเป็นครั้งแรกโดยโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพฯ ได้ส่งนักเรียนไปเรียนร่วมในโรงเรียนเซนต์คาเบรียลและได้ผลเป็นที่น่าพอใจ จึงมีการขยายการเรียนร่วมไปยังโรงเรียนอีกหลายแห่ง ทั้งทางรัฐบาลและเอกชน แต่การดำเนินการเรียนร่วมนับถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าการเรียนร่วมยังไม่กว้างขวาง และทั่วถึงเท่าที่ควร โรงเรียนหลายแห่งปฏิเสธคนพิการและด้อยโอกาสเพราะเห็นว่าเป็นภาระ

ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ไม่มีประสบการณ์แต่ในที่สุดความหวังอันริบหรี่
ของบุคคลที่ขาดโอกาสทางการศึกษาก็เกิดประกายขึ้น เมื่อมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ หรือจะเรียกว่าเป็นปีทองของคนพิการก็ว่าได้ที่ส่งให้
ผู้พิการทุกประเภทได้มีโอกาสเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ

วิวัฒนาการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษในระบบการจัด
การศึกษาแต่เดิมจะจัดรูปแบบเดียว คือ การศึกษาปกติทั่วไป (Regular Education) ซึ่งแต่เดิม
ไม่ได้มีคนคำนึงถึงเด็กพิการหรือเด็กที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้ในระบบปกติทั่วไป แต่ต่อมามีกลุ่ม
เด็กพิการที่นักการศึกษาเห็นว่าสามารถให้การศึกษาได้ จึงได้จัดเป็น โรงเรียนพิเศษเฉพาะ
ความพิการให้กับกลุ่มเด็กพิการเหล่านั้น จึงได้มีการจัดการศึกษาพิเศษ (Special Education)
ขึ้นเมื่อจัดการศึกษาพิเศษเป็นระยะเวลาหนึ่ง มีกลุ่มนักการศึกษาได้พิจารณาเห็นว่า เด็กพิการ
กลุ่มหนึ่งสามารถพัฒนาได้มาก ได้มีการทดลองให้เด็กพิการเข้าไปเรียนร่วมใน โรงเรียนทั่วไป
และเกิดวิธีการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม เรียกว่า การเรียนร่วม (Integrated Education
หรือ Mainstreaming) จากคำจำกัดความของการเรียนร่วมและแนวทางการจัดการเรียนร่วมนี้
มีประเด็นสาระสำคัญอยู่ 2 ประเด็นคือ

1. โรงเรียนการศึกษาพิเศษ ต้องเตรียมเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้พร้อมที่จะเข้า
เรียนร่วมได้ หมายถึง เด็กจะต้องมีพัฒนาการเท่าเทียมกับเด็กปกติทั่วไปทุกประการจึงจะได้รับ
โอกาสให้เข้าเรียนร่วม โดยทางโรงเรียนจะมองว่า เด็กมีปัญหาจึงต้องปรับและเตรียมที่เด็ก
2. โรงเรียนและชั้นเรียนปกติทั่วไปไม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยน หลักสูตร เทคนิค
การสอน การประเมิน ฯลฯ โรงเรียนเพียงแต่จัดบริการสนับสนุนช่วยเหลือเพิ่มเติมจะนั้น
หากเด็กได้เข้าเรียนใน โรงเรียนที่ผู้บริหารและครูเข้าใจก็จะได้รับโอกาสให้เข้าเรียนร่วมและ
ได้รับการสนับสนุน แต่หากเด็กไปเข้าเรียนใน โรงเรียนที่ผู้บริหารและครูไม่เข้าใจ
เด็กก็จะขาดโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือให้สามารถเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพ
ให้ได้สูง

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาของ โรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์
คาเบรียลแต่เดิมจะจัดรูปแบบเดียว คือ การศึกษาปกติทั่วไป ต่อมาภายหลังเกิดวิธีการจัด
การศึกษาแบบเรียนร่วมมีประเด็นสาระสำคัญอยู่ 2 ประเด็น คือ โรงเรียนต้องเตรียมเด็ก
ที่มีความต้องการพิเศษให้พร้อมที่จะเข้าเรียนร่วมได้ และ โรงเรียน รวมทั้งชั้นเรียนปกติทั่วไป

ไม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยน หลักสูตร เทคนิคการสอน การประเมิน ฯลฯ เพียงแต่จัดบริการ สนับสนุนช่วยเหลือเพิ่มเติม สำหรับการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำไปใช้เขียน อภิปรายผลเกี่ยวกับบริบทของโรงเรียนเอกชนที่ไม่สามารถจัดการเรียนร่วมได้อย่างมี ประสิทธิภาพเนื่องมาจากนโยบายของโรงเรียนเป็นหลักที่มีมาช้านาน

การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยโครงสร้าง SEAT

รัชนิกร ทองสุคติ (2550 , หน้า 23) ได้กล่าวถึง การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้ โครงสร้าง SEAT เป็นการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านนักเรียน (S: Students) พบว่านักเรียนพิการเรียนร่วมมีความพร้อม

ทางด้านร่างกายและจิตใจต่างจากนักเรียนทั่วไป ทางโรงเรียนเกิดความตระหนักถึงการให้ ความช่วยเหลือเด็กพิการ เป็นการสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียน เป็นที่พึงพอใจ ของนักเรียน ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องโดยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. เตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความบกพร่อง ดังนี้

- ร่างกายคือ การเตรียมตัวเด็ก การทำความสะอาดร่างกาย เช่น ผอม เล็บมือ เล็บเท้า ผิวหนัง เสื้อผ้าที่สวมใส่
- ด้านวิชาการ คือ มีการทดสอบการพัฒนาตนเอง การช่วยเหลือตนเอง เช่น การแต่งกาย การรับประทานอาหาร
- ด้านอารมณ์และสังคม คือ สังเกตการณ์อยู่ร่วมกันในสังคมและการใช้ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนพิการเรียนร่วมสามารถ ดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

2. เตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปหรือนักเรียนปกติ ดังนี้

- จัดประชุมนักเรียนปกติทั่วไปให้มีความรู้ความเข้าใจยอมรับความบกพร่อง ของนักเรียนพิการรู้จักช่วยเหลือและปฏิบัติต่อนักเรียนพิการอย่างถูกวิธี
- จัดอบรมนักเรียนปกติทั่วไป รู้จักให้ความช่วยเหลือให้มีความรู้ ความเข้าใจและยอมรับความบกพร่องของนักเรียนพิการ และปฏิบัติต่อนักเรียนที่พิการ อย่างถูกวิธี โดยให้นักเรียนปกติแสดงบทบาทสมมุติ เช่น ลองให้หลับตาเดินลองให้ใช้สำลี อุดหู ลองเดินขาข้างเดียวหรือบวกลบเลขไม่ได้ อ่านหนังสือไม่ออกแล้วให้นักเรียนปกติพูด แสดงความรู้สึกและหาวิธีช่วยเหลือเป็นงานเพื่อให้นักเรียนที่มีความบกพร่องและนักเรียนปกติ จะได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

3. สร้างความเข้าใจให้กับครู ผู้ปกครอง โดยจัดประชุมเพื่อให้เข้าใจและช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วม

2. ด้านสิ่งแวดล้อม (E : Environment) เพื่อให้ชุมชนเข้าใจในการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติทั่วไปมากขึ้น จึงดำเนินการดังนี้

1. จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ให้เด็กพิการเรียนร่วม สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข เช่น จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วมสำหรับเด็กพิการ

2. บุคคลสำคัญในชีวิตเด็ก โดยแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียนเพื่อกำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน บทบาทของบุคลากรและรูปแบบการจัดการเรียนร่วม

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)

1. นำผลการคัดกรองเด็กพิการเรียนร่วมจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เพื่อจัดหาสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก

2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เน้นทักษะกระบวนการตามความบกพร่องของนักเรียนพิการเรียนร่วม เพื่อให้เด็กนักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

3. จัดอบรมและให้ความรู้ครูในโรงเรียน ในการจัดการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

4. จัดการเรียนการสอนที่นำศิลปะมาผสมผสานกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยไม่เน้นเนื้อหา เพื่อให้เด็กนักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขแล้วจัดทำแฟ้มสะสมงานของนักเรียนพิการเรียนร่วมทุกคนทุกปี

4. ด้านเครื่องมือ (T : Tools) ใช้หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนเกี่ยวข้องทั้งบุคคลในหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาทั้งเด็กปกติและเด็กพิการเรียนร่วม เช่น ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 นักเรียน กรรมการสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ องค์กรเอกชน ซึ่งการให้บุคคลต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

เครื่องมือประกอบด้วยกลุ่มบุคคลผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดการดังต่อไปนี้

1. ผู้สนับสนุน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและฝ่ายบริหารโรงเรียน
2. ผู้บริหาร ได้แก่ รองผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผน หรือหัวหน้างานนโยบายและแผนประจำโรงเรียน
3. คณะครูฝ่ายนโยบายและแผน งานการเงิน-พัสดุประจำโรงเรียน
4. คณะกรรมการดำเนินงานเรียนร่วมประจำโรงเรียน

ซึ่งมีหน้าที่หลักสำคัญ คือ ร่วมกำหนด นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ งบประมาณ ระบบการบริหารจัดการตามกฎกระทรวง ร่วมวางแผนในการจัดซื้อ จัดหา เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อทางการศึกษา และให้การสนับสนุนในการดำเนินงานด้านการจัดทำ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการบริหารแก่ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียน การบริหารโดยใช้โครงสร้าง SEAT มาประยุกต์ใช้จะทำให้ทุกคนได้ตระหนักว่า การทำงานเป็นทีมประกอบกับการมีส่วนร่วมทำให้การยอมรับในความสามารถของแต่ละบุคคลและการทำงานอย่างเป็นระบบถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เมื่อนำมาประยุกต์ใช้จะสามารถขับเคลื่อนการทำงานได้อย่างราบรื่น บรรลุวัตถุประสงค์ และทำให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท เป็นแนวคิดที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการบริหาร โรงเรียนเรียนร่วม เพื่อเน้นการพัฒนา ในเชิงคุณภาพที่อาศัยความร่วมมือระหว่าง โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการ ศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สำหรับการค้นคว้า แบบอิสระในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำมาใช้เป็นกรอบในการอภิปรายผลจากการเก็บข้อมูล จากเครื่องมือและสรุปผลการศึกษาแยกตาม โครงสร้างซีท

รูปแบบของการจัดการเรียนร่วม

ฉวีวรรณ โยคิน. (2553, หน้า 7) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการจัดการเรียนร่วม ว่ามีทั้งหมดอยู่ 3 ลักษณะได้แก่

1. Mainstreaming หมายถึง การให้เด็กเข้าไปเรียนในโรงเรียนปกติในชั้นเรียนปกติ เต็มเวลา เด็กจะได้รับบริการทางการศึกษา เช่นเดียวกับคนอื่น ๆ ทุกประการเด็กที่เข้าเรียนรวมแบบนี้จะต้องเป็นเด็กที่มีลักษณะ คือ มีความพิการไม่มากนักมีระดับสติปัญญาและความพร้อม ด้านการเรียน ตลอดจนวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคมสมวัย

2. Integrating หมายถึง การเรียนร่วมซึ่งจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษไปเรียนในชั้นเรียนปกติบางเวลาหรือบางวิชาและยังหมายรวมถึงการจัดชั้นเรียนเฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนปกติ เด็กที่รับบริการในลักษณะนี้ มักเป็นเด็กและมีความพิการในระดับปานกลางถึงระดับมากจึงไม่อาจเรียนร่วมเต็มเวลาในทุกวิชาได้ต้องมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาพิเศษเฉพาะบุคคลให้กับเด็ก จัดให้มีห้องเสริมวิชาการ (Resource Room) และมีอุปกรณ์พิเศษในการให้บริการ

3. Inclusion เป็นการจัดการเรียนร่วมตามความเชื่อว่า เด็กพิการต้องได้รับการศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไปในชั้นเรียนปกติ ในโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้านและในชุมชนที่อยู่เคียงบ่าเคียงไหล่ไปกับเพื่อน ๆ ที่ไม่ได้เป็นเด็กพิการ แนวคิดนี้ต่างกับแนวคิดสองแบบแรกคือแนวคิดนี้มีความเชื่อว่าไม่ว่าเด็กจะมีความพิการรุนแรงมากมาแค่ไหนก็ต้องได้รับการศึกษาแบบที่จัดในชั้นเรียน นักเรียนต้องการวิธีสอนแบบพิเศษ เทคโนโลยีที่จะอำนวยความสะดวก การบำบัดหรือการช่วยเหลือเฉพาะตัว เป็นสิ่งที่ต้องจัดให้ในชั้นเรียนปกติ ซึ่งแนวคิดนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงสิทธิทางการศึกษาของเด็กพิการที่จะได้รับความเสมอภาคทางการศึกษา

ตามที่พัชนี สืบประสงค์ (2552) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการจัดการเรียนร่วมซึ่งสามารถจัดรูปแบบได้ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. ชั้นเรียนปกติเต็มวัน เด็กจะเรียนในชั้นเรียนเต็มวันและอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้น โดยไม่ได้รับการทางการศึกษาพิเศษ เด็กที่จะเข้าเรียนในลักษณะนี้ได้ควรเป็นเด็กที่มีความพิการน้อย มีความฉลาดและมีความพร้อมในการเรียนตลอดจนวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม

2. ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการปรึกษาหารือ เด็กจะเรียนในชั้นเรียนปกติ เต็มเวลาและอยู่ในความดูแลของครูประจำชั้น ครูประจำวิชาซึ่งได้รับคำแนะนำจากครูการศึกษาพิเศษ นักจิตวิทยา เช่น แนะนำชี้แจงให้ครูที่สอนชั้นเรียนร่วมเข้าใจความต้องการและความสามารถของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีสอน ตลอดจนการปฏิบัติต่อเด็กบริการสื่อสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็ก และช่วยประเมินผลพัฒนาการในการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นต้น

3. ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการครูเดินสอน เด็กจะเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา และอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้น แต่จะได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากครูเดินสอนตามตารางที่กำหนดหรือเมื่อมีความจำเป็น ครูเดินสอนจะเดินทางไปให้บริการตามโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน รวมถึงการให้บริการช่วยเหลือแก่ครูทั้งด้านการสอนและหรือการปรับพฤติกรรม

4. ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการสอนเสริม เด็กจะเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มวันและอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้น แต่ได้รับการสอนเสริมจากครูการศึกษาพิเศษที่ประจำอยู่ห้องสอนเสริมบางเวลาหรือบางวิชาวันละ 1-2 ชั่วโมง หรือมากกว่านี้ขึ้นอยู่กับความต้องการพิเศษของเด็ก การสอนเด็กอาจกระทำเป็นรายบุคคลหรือสอนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ก็ได้ และสอนในเนื้อหาที่เด็กไม่ได้รับการสอนในชั้นปกติหรือเนื้อหาที่เด็กมีปัญหา เช่น ทักษะการทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว (Orientation & Mobility : O&M) สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น หรือภาษามือสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นต้น ในห้องสอนเสริมจะต้องมีเอกสาร หนังสือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูบริการสอนเสริม นอกจากสอนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแล้วยังมีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการปฏิบัติต่อเด็กประเภทนี้อีกด้วย

5. ชั้นเรียนพิเศษและชั้นเรียนปกติ เด็กจะเรียนในชั้นเรียนพิเศษ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาต่างประเทศ และเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สุขศึกษา พลศึกษาและศิลปะ เป็นต้น

6. ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ เป็นการจัดการเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกันไว้เป็นกลุ่มเดียวกัน และเป็นกลุ่มขนาดเล็กปกติ เด็กจะเรียนในชั้นเรียนพิเศษเต็มเวลาและเรียนกับครูประจำชั้นทุกวิชา แต่จะเข้าร่วมกิจกรรมกับเด็กทั่วไป เช่น กิจกรรม เข้าแถวเคารพธงชาติ การรับประทานอาหาร การไปทัศนศึกษา ซึ่งการจัดการเรียนร่วมในลักษณะนี้เหมาะสำหรับเด็กที่มีความพิการค่อนข้างมาก

จากแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่ารูปแบบของการจัดการเรียนร่วมมี 6 รูปแบบ ซึ่งในโรงเรียนเอกชนนั้นสามารถใช้ได้ 3 แบบ คือ การให้เด็กเข้าไปเรียนในโรงเรียนปกติ ชั้นเรียนปกติ การให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษไปเรียนในชั้นเรียนปกติบางเวลาหรือบางวิชา

และการจัดการเรียนร่วมตามความเชื่อที่ว่าเด็กพิการต้องได้รับการศึกษาในระบบการศึกษา
ทั่วไปในชั้นเรียนปกติ โดยทั้งสามรูปแบบ สามารถบ่งบอกถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนให้
เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในการเรียนร่วมได้ในโรงเรียนเอกชนที่ยังไม่มีความพร้อมทั้ง
ด้านครูการศึกษาพิเศษ หลักสูตร แผนการสอนและการประเมินผลการเรียนของนักเรียน

สำหรับการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้นักศึกษาได้นำมาใช้วิเคราะห์วิธีการจัดการเรียน
ร่วมในการทำเครื่องมือ และนำข้อมูลมาใช้พิจารณาประกอบในการเลือกข้อความเกี่ยวกับ
ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนร่วม

ความสำคัญของการเรียนร่วม

การจัดการเรียนร่วม โดยให้เด็กพิเศษที่เข้าเรียนร่วมกับเพื่อน ๆ ปกติแบบเคียงบ่า
เคียงไหล่กันไปจะส่งผลให้เด็กเรียนรู้ที่จะยอมรับซึ่งกันและกันเด็กจะเข้าใจถึงความเหมือน
และความไม่เหมือนในการอยู่ร่วมกันเด็กปกติก็เรียนรู้ที่จะยอมรับความพิการ
ด้านความสามารถของเพื่อนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเขาการยอมรับความพิการ
ไว้ความสามารถ จึงเป็นเรื่องจำเป็น นอกจากนี้เด็กที่เรียนรวมนั้นจะได้รับประโยชน์
จากการร่วมมือและความรู้สึกรับผิดชอบที่จะพัฒนาไปด้วยกันในชั้นเรียน การมีปฏิสัมพันธ์กัน
เช่นนี้จะส่งผลให้มีการยอมรับซึ่งกันและกันรู้สึกและตระหนักถึงความพิการได้ ซึ่งสิ่งนี้เป็น
เรื่องสำคัญเมื่อเด็กเหล่านี้เข้าสู่วัยผู้ใหญ่

อย่างไรก็ตามเด็กที่เรียนในระบบ Inclusion ยังคงต้องได้รับการบริการการศึกษาพิเศษ
ไม่ว่าจะเป็นครูพิเศษ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการศึกษาพิเศษต่อเนื่องกันไป
การเรียนในระบบนี้มิได้หมายความว่า จะลดบริการพิเศษต่าง ๆ ลงหากเพียงแต่มีการเปลี่ยน
วิธีการจัดการและการให้บริการ

การจัดการศึกษา (Mainstreaming หรือ Integration Classroom) ในทศวรรษที่ผ่านมา
ก่อนหน้านี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุดอาทิเช่น จากเดิมที่ห้องสอน
เสริมวิชาการ (Resource Room) ในการจัดแบบเรียนร่วมชั้นเคยมีบทบาทมาก โดยครูจะจัด
ตารางดึงเด็กออกมาสอนในห้องพิเศษที่จัดต่างหากจากห้องเรียนปกติจะใช้วัสดุอุปกรณ์
การเรียนการสอนเสริมทักษะภาษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ตามที่เด็กต้องการศึกษา
มากมายเหล่านั้น ในการเรียนร่วมก็จะลดบทบาทความนิยมสิ่งนี้ลงไป เนื่องจากห้องสอนเสริม
วิชาการนี้มีค่าใช้จ่ายสูงและมีปัญหาการบริหารเวลาโดยเปลี่ยนครู 1 หรือ 2 คนเข้าไปช่วยเหลือ
เด็กพิการในชั้นเรียนตามปกติและนำสื่ออุปกรณ์มาบริการในห้องปกติแทน

นอกจากการจัดรูปแบบของชั้นร่วมสอน (Co-Teaching) โดยมีครูสองคนในห้องเรียนวิชาเดียวกันในคาบเวลาเดียวกันเป็นบางชั่วโมงกล่าวคือ ครูการศึกษาพิเศษหรือครูสอนเสริมวิชาการเข้าไปร่วมสอนกับครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา เพื่อช่วยอธิบายให้เด็กกลุ่มเล็ก ๆ ที่มีปัญหาในเนื้อหาเดียวกันหรืออาจดูแลกระตุ้นและสอนเด็กเป็นรายบุคคลก็ได้ ซึ่งรูปแบบนี้ครูทั้งสองต้องกำหนดเป้าหมายของเด็กโดยมีทัศนคติในความเชื่อเชิงปรัชญาของการร่วมสอนและวางแผนร่วมกันว่าใครจะทำอะไรบ้าง คนใดมีบทบาทหน้าที่อย่างไร และสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรร่วมกันเปิดใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นพูดคุยหาข้อยุติร่วมกันให้ได้

ในรูปแบบทั้งสองที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนเฉพาะบุคคล ซึ่งเป็นแผนระยะยาวและระยะสั้นที่กำหนดให้สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของเด็กพิเศษมีบทบาทสำคัญช่วยให้ครูและนักเรียนในชั้นเรียนรวมบรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายตามที่คาดหวังได้

ในอีกรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจในการจัดการเรียนร่วมคือ การปรับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ให้แก่เด็กพิเศษซึ่งได้มาจาก

1. การประเมินหาความสามารถเพื่อหาจุดอ่อนของเด็ก
2. ศึกษาและจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กด้วยการวางแผนจัดชั้นเรียนและจัดพฤติกรรมของเด็ก
3. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนในโรงเรียนโดยให้ผู้ปกครองเข้ามา มีบทบาทร่วมด้วยสิ่งที่โรงเรียนควรเตรียมตัว ได้แก่ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรเด็กทุกคนในโรงเรียนและชุมชนให้เข้าใจแนวคิดหลักการและการปฏิบัติงานในการให้บริการเรียนร่วมของโรงเรียน ตลอดจนบอกข้อควรปฏิบัติที่ทุกคนควรทราบด้วย
4. จัดเตรียมอาคารสถานที่ในกรณีของเด็กพิเศษหรือเด็กพิการที่จะรับเข้าเรียนร่วม มีความพิถีพิถันทางร่างกายร่วมด้วย อาจต้องเตรียมทางลาดชันในอาคารกับห้องน้ำที่เหมาะสม แก้วออร์ดเงินและมุมสงบภายในห้องเรียนอาจจำเป็นต้องเด็กออทิสติกที่มีปัญหาเรื่องสมาธิสั้น และปัญหาทางอารมณ์
5. จัดเตรียมอุปกรณ์พิเศษที่จำเป็นสำหรับเด็กตามประเภทความพิการ ในกรณีเด็กออทิสติกต้องการอุปกรณ์ เช่น โต๊ะเรียนขนาดใหญ่ คอมพิวเตอร์ เครื่องสำหรับอัดเสียงเป็นต้น

6. จัดเตรียมบริการที่เกี่ยวข้อง เช่น บริการแนะนำให้คำปรึกษา บริการแก้ไขการพูด บริการ กิจกรรมบำบัด เป็นต้น

7. การเตรียมบุคลากร นอกจากทำความเข้าใจกับบุคลากรที่มีในโรงเรียนปกติแล้ว อาจต้องมีการประสานงานกับบุคลากรพิเศษอื่น ๆ เช่น ครูสอนเสริมวิชาการ ครูฝึกและแก้ไขการพูด แพทย์ นักจิตวิทยา นักแนะแนว นักกิจกรรมบำบัด เป็นต้น

สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการสำเร็จของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมคือ ครูผู้สอนที่เข้าใจลักษณะและความต้องการทางการศึกษาของเด็ก ซึ่งนอกจากจะได้จากการอบรมความรู้จนเกิดเจตคติทางบวกต่อไปแล้วครูผู้สอนต้องมีทักษะในการสังเกตพฤติกรรมของเด็กค้นหาสาเหตุของปัญหาที่มีความตั้งใจมุ่งมั่นที่จะแก้ปัญหา ให้กำลังใจ ให้แรงเสริมกับเด็กอย่างสม่ำเสมอและค้นหาวิธีสอนที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนโดยไม่ทอดทิ้ง ซึ่งมั่นใจว่าความมุ่งมั่นและความช่างสังเกตนี้จะเป็นคุณสมบัติที่ช่วยให้ครูผู้สอนเป็นครูที่ดีของเด็กทุกคนในชั้นเรียนปกติด้วยมิใช่แต่เฉพาะเด็กพิเศษเท่านั้น สิ่งสุดท้ายที่ควรคำนึงเกี่ยวกับผลสำเร็จในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมก็คือจำนวนเด็กพิเศษที่โรงเรียนบรรจุเข้าไปเรียนรวมในห้องเรียนปกติห้องหนึ่ง ไม่ควรเกิน 3 คน (ฉวีวรรณ โยกิน, 2553) หรืออาจมากกว่านั้นขึ้นอยู่กับความรุนแรงและความพร้อมในการเรียนของเด็ก ทั้งนี้ไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัวในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติแต่อย่างไร สำหรับเด็กที่ขาดความพร้อมนั้น บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในศูนย์การศึกษาพิเศษหรือศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพสำหรับเด็กพิการหรือผู้ปกครองที่มีความต้องการศึกษาเทคนิคกระตุ้นพัฒนาการและ กิจกรรมบำบัดก็อาจช่วยได้มากแต่ระยะเวลาการเตรียมความพร้อมของเด็กแต่ละคนก็ไม่แน่นอน อาจใช้เวลา 3-4 เดือน หรือบางคนเป็น 1-2 ปี ตรงนี้ผู้ปกครองต้องใช้เวลาอดทน มีกำลังใจและพยายามที่จะสู้ต่อไปด้วย (ฉัชพร นกสกุล, 2554, หน้า 72-73)

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของการเรียนร่วมถือได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการ พิเศษหรือพิการ ได้เข้าเรียนรู้สังคมและสิ่งแวดล้อมของชั้นเรียนเด็กปกติ ได้ปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมและจากการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันทางสังคม เกิดการยอมรับในความเป็นมนุษย์ สร้างความเข้าใจ เพื่อเป็นการสร้างโอกาสทางการศึกษาและการสร้างความเข้าใจกันระหว่างเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และเป็นการจัดการศึกษาที่จัดให้แก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษ หรือมีความบกพร่องทางร่างกาย เช่น บกพร่องทางการเห็น การพูด การได้ยิน มีความบกพร่อง

ทางสติปัญญา หรือมีความผิดปกติทางจิตใจ การจัดการศึกษาพิเศษนี้ต้องมีการฝึกฝนอบรมครู ให้สามารถสอนตามลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละประเภทได้ เช่น โรงเรียนสอนคนหูหนวก โรงเรียนสอนคนตาบอด โรงเรียนในสถานสงเคราะห์คนพิการ และโรงเรียนสำหรับเด็กปัญญา อ่อน หรือจัดในโรงเรียนธรรมดาก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้คนพิการได้พัฒนาตนเองอย่างเต็ม ความสามารถและพึ่งตนเองได้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

สำหรับการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้นักศึกษาได้นำมาใช้ในการเขียนสรุปปัญหาและ อุปสรรคในการจัดการเรียนร่วม และแนวทางแก้ไขในการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนเอกชน **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วม**

การที่จะจัดการเรียนร่วมให้ได้ผลที่ยั่งยืน ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญต่อการ จัดการเรียนร่วมที่มีประสิทธิภาพดังเช่นบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละฝ่ายที่เรียกว่า ทีมสหวิทยา ต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองให้ความร่วมมือและมีการประสานงานกัน โดยการทำงานกันเป็นทีม (Mainstreaming Team) อันประกอบด้วยผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ นักจิตวิทยา พยาบาล นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักแก้ไข การพูดและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนทุกคนต้องมีการวางแผนการปฏิบัติงานและ การประเมินอย่างละเอียด รวมถึงการคัดเลือกเด็กก่อนการเข้าเรียนร่วมควรพิจารณา ถึงความพร้อมของเด็กเป็นสำคัญ เพื่อให้การจัดการเรียนร่วมนั้นมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งแก่เด็กปกติ และเด็กพิเศษ

กูดยา ก่อสุวรรณ (2553) ได้กล่าวถึง ปัจจัยหลักหลากหลายประการที่มีผลต่อ การเรียนร่วมของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญา กับเด็กปกติดังต่อไปนี้

1. เจตคติของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งนับเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผล ต่อการเข้าเรียนของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาอย่างมาก เนื่องจากเด็กที่มีภาวะ บกพร่องทางสติปัญญาจะเข้าเรียนชั้นเรียนเดียวกับเพื่อนปกติได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับนโยบาย ของผู้บริหารเป็นหลักหากผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการเรียนร่วมแล้วโอกาส ที่เด็กบกพร่องทางสติปัญญาจะได้เข้าเรียนในโรงเรียนนั้น ๆ ย่อมน้อยลง

2. เจตคติของครูผู้สอน ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญและมีผลต่อการเรียนของเด็ก ที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาเช่นกันตัวอย่างของเจตคติทางลบที่ครูมีต่อเด็ก มีความบกพร่องเช่นครูผู้สอนไม่ค่อยเข้าใจเด็กมองว่าเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ไม่สามารถเรียนได้ ครูมักคาดหวังจากเด็กเหล่านี้ต่ำกว่าที่เป็นจริงครูดคิดว่าเด็กเหล่านี้เป็นภาวะ

สำหรับครูอย่างมาก เป็นต้น วิธีคิดและความเชื่อเหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุให้ครูไม่เต็มใจที่จะสอนเด็กเหล่านี้ ทำให้เด็กเกิดปัญหาด้านการเรียนในที่สุด

3. การขาดบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษถึงแม้ครูจะมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาและเด็กปกติเพียงใด แต่ปัญหาบางอย่างอาจเกินกำลังครูคนเดียว ดังนั้นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง คือการสนับสนุนจากผู้บริหารและการช่วยเหลือรวมทั้งการทำงานร่วมกันกับครูการศึกษาพิเศษ เช่น วิธีการจัดการเรียนการสอนเทคนิคการสอน สื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสม เป็นต้น ดังนั้นครูในชั้นเรียนทั่วไปจึงควรได้รับการช่วยเหลือจากครูทางการศึกษาพิเศษในหลายด้านอย่างไรก็ตาม ครูการศึกษาพิเศษและครูปกติในประเทศไทยยังไม่มีการทำงานร่วมกันอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมเท่าไรนัก

4. ขนาดของชั้นเรียน ห้องเรียนที่เหมาะสมของการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องกับเด็กปกติควรมีนักเรียนไม่เกินห้องละ 30 คนและในห้องเรียนนั้นควรมีเด็กที่มีความบกพร่องไม่เกิน 1-2 คน แต่ในปัจจุบัน เรามักพบว่าห้องเรียนร่วมจำนวนมากมีนักเรียนในแต่ละชั้นประมาณ 40-50 คน ทำให้ครูจัดการศึกษาให้เหมาะสมสำหรับเด็กทุกคนได้ยากลำบาก

5. ความร่วมมือของผู้ปกครอง เป็นที่ทราบกันดีว่าผู้ปกครองคือบุคคลสำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ผู้ปกครองจึงต้องวางแผนการจัดการศึกษาร่วมกับครูและบุคลากรอื่นในทีมด้วย แต่ก่อนอื่นผู้ปกครองต้องทราบและเข้าใจถึงสิทธิของตนและสิทธิของลูกที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาเสียก่อน กล่าวคือผู้ปกครองต้องทราบว่าเด็กควรได้รับการศึกษาที่เหมาะสม ดังนั้นจึงต้องมี IEP เพื่อจะได้รับบริการช่วยเหลือ ที่เหมาะสมด้วย อย่างไรก็ตามเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาส่วนใหญ่ มักมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ผู้ปกครองเหล่านี้จำนวนมากจึงขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิทางการศึกษาของลูก ดังนั้น ครูการศึกษาพิเศษหรือบุคคลที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาจึงมีหน้าที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อเด็กเหล่านี้และครอบครัวด้วย

6. การสนับสนุนจากรัฐบาลที่เป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้น รัฐควรมีนโยบายที่เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องระยะยาว เพื่อให้การช่วยเหลือทางการศึกษาแก่เด็กเหล่านี้ดำเนินไปในแนวทางที่ชัดเจนขึ้น

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจัยหลักที่มีผลต่อการเรียนร่วมของเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญา เจตคติของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเข้าเรียนของเด็ก เพราะเด็กจะเข้าเรียนชั้นเรียนเดียวกับเพื่อนปกติได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารเป็นหลัก นอกจากนี้ยังมีเจตคติของครูผู้สอน การขาดบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษ ซึ่งปัญหาบางอย่างอาจเกินกำลังครูคนเดียวที่จะแก้ไขได้รวมทั้งความร่วมมือของผู้ปกครอง การได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลและการจัดห้องเรียนที่เหมาะสมล้วนเป็นสิ่งสำคัญทั้งสิ้น

สำหรับการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำมาใช้วิเคราะห์ร่วมกับเครื่องมือที่ใช้สอบถามจากครูและผู้บริหารถึงปัจจัยที่สำคัญในการจัดการเรียนที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จในโรงเรียนเอกชนและนำมาอภิปรายผลเปรียบเทียบกับข้อมูลทางสถิติที่ได้จัดทำไว้

แก้วคุณ จินาราช, (2551) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการจัดการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ การเรียนจะประสบผลสำเร็จหากได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงควรให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ทุกฝ่ายและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนเข้าใจเหมือนกันหมด บุคคลที่เกี่ยวข้องควรให้ความร่วมมือ ดังนี้

1. ผู้บริหาร โรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และผู้ช่วยทั้งหลายจะต้องเห็นด้วยกับ โครงการเรียนร่วม รัฐควรสร้างระบบแรงจูงใจให้ผู้บริหาร โรงเรียนเห็นคล้อยตามและยินดีจัดการเรียนรวม หากผู้บริหาร โรงเรียนไม่เห็นด้วยแล้วยากที่โครงการเรียนรวมนั้นจะประสบความสำเร็จผู้บริหารไม่เคยพบเห็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาก่อนเลยมักไม่เข้าใจ และมักจะปฏิเสธเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหาร โรงเรียน ร้อยละ 61.4 ไม่ทราบว่า มีเด็กออทิสติกในโรงเรียน และยังไม่มีการจัดประเภทว่าเป็นเด็กออทิสติก ร้อยละ 77.2 ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับเด็กออทิสติกมาก่อนและไม่เคยมีประสบการณ์ทางด้านวิชาการ ด้านสัมมนาอบรม และคูงานเกี่ยวกับเด็กออทิสติก แม้ว่าจะมีเด็กออทิสติกเรียนอยู่ในโรงเรียนแล้วก็ตาม ซึ่งการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กออทิสติกของผู้บริหารนี้อาจส่งผลต่อประสิทธิภาพของภาพของการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จึงควรแนะนำ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาทางการศึกษาพิเศษ และแนะนำให้ผู้บริหารเข้าใจความต้องการพิเศษทางการศึกษาของเด็ก เนื่องจากผู้บริหาร โรงเรียนมีภาระความรับผิดชอบกว้างขวาง หากผู้บริหาร โรงเรียนให้สนับสนุนเต็มที่โครงการเรียนรวมอาจประสบความสำเร็จไปแล้วครั้งหนึ่ง แต่หากผู้บริหาร โรงเรียนไม่สนับสนุนและไม่เห็นด้วยกับ

โครงการเรียนรวมก็ไม่ควรจัดโครงการเรียนรวมในโรงเรียนนั้น ผู้บริหารควรมีความยืดหยุ่น เพื่อให้สามารถปรับการใช้ทรัพยากรสำหรับการสอน การสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับ ครอบครัวของเด็กที่มีความต้องการพิเศษและชุมชน เพื่อการทำงานที่รับผิดชอบร่วมกัน ในการจัดการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษแทนที่จะเป็นความรับผิดชอบของครู เพียงคนใดคนหนึ่งเท่านั้น

2. ครูที่สอนเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนจะต้องมีครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียน ถ้าโรงเรียนจะจัดกิจกรรมการเรียนรวมสำหรับเด็กประเภทใดควรมีครูที่สำเร็จ การศึกษาในการสอนเด็กประเภทนั้น เช่น เปิดโครงการเรียนรวมเด็กที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญาจะต้องมีครูการศึกษาพิเศษที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านเด็ก ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หากรับเด็กประเภทนี้มากขึ้นจะต้องมีครูหลายคน หรืออาจมีครูที่เลี้ยงด้วย ซึ่งมีหน้าที่ช่วยครูการศึกษาพิเศษ หากเปิดรับเด็กที่มีความต้องการ พิเศษหลายประเภทจะต้องมีครูการศึกษาพิเศษมีความรู้และประสบการณ์กับเด็กแต่ละประเภท ในหลายประเภทด้วย ครูการศึกษาพิเศษนอกจากมีหน้าที่ในการสอนและให้ความช่วยเหลือ แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษแก่เด็กปกติด้วย เช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ วิธีปฏิบัติต่อเด็ก สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติต่อเด็กแนวคิดและปรัชญาของการศึกษาพิเศษ เป็นต้น แต่จากสภาพปัจจุบันนี้ครูที่ทำการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษยังมีความคิดที่ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีหลายประเภทเตรียมการสอนยากและซับซ้อนและมีหลายระดับชั้น ปัญหาในการเตรียมการสอนครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมกับเด็กปกติขาด ความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ในการสอนเด็ก การสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษต้อง สอนเด็กเป็นรายบุคคล ต้องใช้เวลามากในการประเมินผลเด็กพิเศษต้องใช้เวลามากกว่าปกติ จากเหตุผลต่าง ๆ ดังกล่าวจึงส่งผลให้ครูที่ทำการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่สามารถ ทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ครูที่สอนเด็กปกติ ครูจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อเด็ก ในปัจจุบันครูที่สอนเด็กปกติ จำนวนมาก มีทัศนคติในทางลบต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา ไม่เข้าใจระบบ การศึกษาหรือเข้าใจคลาดเคลื่อน ไม่เข้าใจปรัชญาการศึกษาความเข้าใจผิดและทัศนคติที่ไม่ดี เหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนรวม ทางโรงเรียนควรจะต้องร่วมมือกันหาทางขจัด สิ่งเหล่านี้ให้หมดไป ครูปกติเกือบทั้งหมดไม่รู้วิธีปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในชั้นเรียนรวม บางคนพูดจาให้เด็กท้อแท้หมดกำลังใจบางคนแสดงความรังเกียจ

จนออกนอกหน้า บางคนเอาเด็กจนเกินไป ทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมทางโรงเรียนจึงควรประชุมปรึกษาหารือ หากลยุทธ์และแนวทางการจัดสิ่งเหล่านี้ ให้หมดไปก่อนการจัดการเรียนรวม จึงจะทำให้การเรียนรวมประสบความสำเร็จ ฉะนั้นก่อน เริ่มโครงการเรียนรวม ควรมีการประชุมครูทุกคนในโรงเรียนให้ทราบ นอกจากครูแล้ว บุคลากรทุกคนในโรงเรียนทุกคนควรทราบเกี่ยวกับโครงการเรียนรวมและทุกคนควรทราบว่า จะปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนอย่างไร สิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ ครูที่สอนเด็กเรียนรวมนอกจากจะทราบวิธีปฏิบัติต่อเด็ก โดยทั่วไปแล้วยังควรรู้วิธีสอนเด็ก ที่มีความต้องการพิเศษด้วย นอกจากนี้จากการศึกษาถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมของครู ในการสอนเด็กออทิสติกเรียนรวมกับเด็กปกติใน โรงเรียนระดับประถมศึกษา ของสุภาพร ชินชัย (2551) พบว่า ความพึงพอใจในการทำงานของครูและการรับรู้ของครูด้านลักษณะและ ความ สามารถในการเรียนของนักเรียนออทิสติกอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ดังนั้นผู้บริหาร จึงควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในลักษณะและความสามารถของนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษให้มากขึ้นรวมทั้งควรส่งเสริมปัจจัยต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ แก่ครูมากขึ้นในการทำงาน โดยเฉพาะด้านนโยบายและการบริหารงาน ความก้าวหน้า ลักษณะงานสภาพการทำงาน และการนิเทศงานอันจะส่งผลต่อการเรียนการสอนที่ดีมากขึ้น ต่อไป

4. นักเรียนปกติ ก่อนจะเริ่ม โครงการเรียนรวม ควรมีการประชุมนักเรียน เพื่อชี้แจง ให้เข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสิ่งใดควรทำสิ่งใด ไม่ควรทำ ตลอดจนมีมาตรการในการให้รางวัล และการลงโทษนักเรียนที่ปฏิบัติไม่ดีต่อ เด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย เด็กที่เรียนห้องเดียวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ควรได้รับการเน้นเกี่ยวกับเรื่องนี้ให้มาก ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อเด็กเรียนรวมจะช่วยให้เด็กปกติปรับ ทัศนคติที่เหมาะสมต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การพัฒนาให้เกิดระบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้รับการช่วยเหลือในการเรียนจากเด็กนักเรียนปกติ ซึ่งผลต่อการเรียนที่ดีขึ้นของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

5. เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ก่อนส่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนรวมกับ เด็กปกติ ครูควรให้ความรู้แก่เด็กเหล่านี้เสียก่อน เกี่ยวกับการปฏิบัติตนในชั้นเรียนรวม สิ่งทีคาดหวังว่าจะได้รับจากเพื่อนและครูปกติในชั้นเรียนรวม ทั้งนี้เพื่อป้องกันความผิดหวัง หรือความไม่เข้าใจกันที่อาจเกิดขึ้นในชั้นเรียนรวม เด็กที่จะเข้าเรียนรวมในชั้นปกติ ควรมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนร่วม

6. ผู้ปกครอง ทางโรงเรียนควรให้ความรู้และข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการเรียนรวมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ เช่น ประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนรวมวิธีเรียนรวมปรัชญาของการศึกษาพิเศษและการเรียนรวม วิธีปฏิบัติต่อเด็กที่บ้าน ลักษณะของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แนวทางการอบรมการเลี้ยงดูที่ถูกต้อง การเรียนรวมประสบผลสำเร็จได้ก็ ควรได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและผู้ปกครองควรมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรวม

7. ความพร้อมของ โรงเรียน จากการศึกษาถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมของครู ในการสอนเด็กออทิสติกเรียนร่วมกับเด็กปกติใน โรงเรียนระดับประถมศึกษาของ สุภาพร ชินชัย (2551) พบว่า ความพร้อมของโรงเรียนด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากรและหลักสูตร มีผลต่อความพร้อมของครูในการสอนเด็กออทิสติกเรียนร่วมกับเด็กปกติ เมื่อพิจารณา รายด้านและภาพรวมจะมีระดับความพร้อมอยู่ในระดับที่น้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารจึงควร จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาปัจจัยด้านต่าง ๆ ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อเอื้อให้ครูที่มีหน้าที่สอน เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมสามารถทำการสอนเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สำหรับด้านบุคลากรนั้น จากการศึกษาของ ผดุง อารยะวิญญู (2544) พบว่า มีการผลิตครู การศึกษาพิเศษ ในสาขาเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กปัญญาเลิศ และการศึกษาพิเศษทั่วไป (การเรียนรวม) แต่ยังไม่การผลิต ในสาขาเด็กออทิสติก เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา เด็กสมาธิสั้น เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมและเด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน ทั้ง ๆ ที่ครูเป็นบุคลากรหลักในการจัดการเรียนการสอน

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการจัดการเรียนรวม คือ เจตคติของผู้บริหารสถานศึกษา เจตคติของครู ห้องเรียนที่เหมาะสม ความร่วมมือของผู้ปกครอง รวมทั้งความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐบาล

สำหรับการค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำปัจจัยดังกล่าวไปใช้ในการทำวิเคราะห์เนื้อหาของเครื่องมือ เพื่อหาคำตอบในการทำวิจัยในครั้งนี้

ประโยชน์ของการจัดการเรียนรวม

ประโยชน์ของการจัดการเรียนรวมสามารถกล่าวได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อตัวเด็กพิการ การที่เด็กได้มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน ทำให้มีการปฏิสัมพันธ์กับเด็กปกติส่งผลให้เด็กเรียนรู้โลกในสภาพการณ์ที่เป็นจริง

ตลอดจนมีพัฒนาการการเรียนรู้ที่ดีมีสังคมและได้รับการยอมรับจากเพื่อนมิใช่ถูกแยกออกไป
เป็นประชากรชั้นสอง

2. ประโยชน์ต่อครูผู้สอน ทั้งครูผู้สอนปกติและครูการศึกษาพิเศษมีโอกาสทำงาน
และเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ทั้งยังท้าทายความสามารถของครูที่ไม่เคยสอนเด็กพิการมาก่อน
ให้มีโอกาสเรียนรู้การเป็นผู้นำ เปลี่ยนแปลงให้เด็กปกติในชั้นเรียนยอมรับ และเข้าใจเด็กพิการ
นอกจากนี้ ครูยังมีส่วนในการติดต่อประสานงานกับองค์กร หน่วยงานในชุมชนและครอบครัว
มากขึ้นทำให้รู้จักเด็กและ ครอบครัวมากขึ้น สร้างความภาคภูมิใจที่ได้ทำหน้าที่ครู
อย่างสมบูรณ์

3. ประโยชน์ต่อตัวเพื่อนร่วมชั้นเรียน ได้เข้าใจสภาพความแตกต่างระหว่างบุคคล
โดยเฉพาะในเรื่องความพิการ มีโอกาสพัฒนาคุณธรรมด้านความเมตตา กรุณา การให้
ความช่วยเหลือการทำงานเป็นทีมความไม่เอาัดเอาเปรียบและการยอมรับในคุณค่า
ของความเป็นมนุษย์

4. ประโยชน์ต่อโรงเรียน โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่พัฒนานักเรียน
ครบทุกด้านตามที่กำหนดไว้เป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

5. ประโยชน์ต่อครอบครัว หน่วยงาน และองค์กร แต่ละส่วนได้ขยายขอบข่าย
การดำเนินงานมีผลทำให้การดำเนินงานตามภาระหน้าที่ที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6. ประโยชน์ของรัฐบาล ประหยัดงบประมาณในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ
สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในสิ่งอื่นที่จำเป็นและเร่งด่วน

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า เมื่อมีการจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษาจะก่อให้เกิด
ประโยชน์ต่อทั้งตัวเด็ก ครูผู้สอน เพื่อนร่วมชั้นโรงเรียน ครอบครัวและรัฐบาล ซึ่งทุกฝ่าย
จะได้รับประโยชน์ร่วมกันและเป็นผลดีกับทุก ๆ คน ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความคิดเห็นว่
การจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนเอกชน จึงเป็นส่วนหนึ่งในการให้ความช่วยเหลือ
เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้ได้รับความช่วยเหลือด้านการศึกษาอีกทางหนึ่งและเป็น
การให้ความเอื้อเฟื้อแก่แก่บุคคลในสังคมให้ได้รับโอกาสและสิทธิทางการศึกษา
อย่างเท่าเทียมกันและเสมอภาคด้วย

สำหรับการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำมาใช้เขียนประกอบใน
ข้อเสนอแนะของการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนเอกชนให้ประสบผลสำเร็จได้

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – based Management)

สมศักดิ์ คลประสิทธิ์ (2552). ได้กล่าวถึงการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไว้ดังต่อไปนี้

ความเป็นมา

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นแนวคิดใหม่ในการบริหารโรงเรียนที่ริเริ่มในประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงทศวรรษที่ 1980 แล้วแพร่หลายไปยังประเทศอื่น แนวคิดนี้มีความเชื่อมโยงกับการปฏิรูปการศึกษาและการกระจายอำนาจทางการศึกษา ซึ่งเกิดจากความไม่พอใจของผู้เกี่ยวข้องกับระบบการบริหารจัดการศึกษาของรัฐ มีการศึกษาและผลักดันให้เกิดนโยบายที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ปัจจุบันมีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานครอบคลุมทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา แพร่หลายไปยังประเทศอื่น ๆ รวมทั้งกำลังจะถูกนำมาใช้ในประเทศไทยตามสาระบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 40 ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2545 เป็นต้นไป

แนวคิดพื้นฐาน

แนวคิดเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น ได้รับอิทธิพลมาจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกธุรกิจ อุตสาหกรรม ที่ประสบความสำเร็จจากหลักการ วิธีการ และกลยุทธ์ในการทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพ สร้างกำไรและสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าและผู้เกี่ยวข้องยิ่งขึ้น ความสำเร็จดังกล่าวนี้ทำให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องเห็นว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นนั้นต้องปรับกระบวนการและวิธีการที่เคยเน้นแต่เรื่องการเรียนการสอน ปรับไปสู่การบริหารโดยการกระจายอำนาจไปยังโรงเรียนที่เป็นหน่วยปฏิบัติ และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

ความหมาย

จากการประมวลแนวคิดของนักวิชาการและองค์กรต่าง ๆ จำนวนมาก อาจสรุปได้ว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษาโดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการโรงเรียน (School Council หรือ School Board) ซึ่งประกอบด้วย ผู้ปกครอง ครู สมาชิกในชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิษย์เก่าและผู้บริหาร โรงเรียน (บางโรงเรียนมีตัวแทนนักเรียนเป็นกรรมการด้วย) ได้มีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจ

ที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ บุคลากรและวิชาการ โดยให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

หลักการ

หลักการสำคัญในการบริหารแบบ School-based Management โดยทั่วไป ได้แก่

1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากกระทรวงและส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมีความเชื่อว่าโรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของเด็ก
2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษาทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น
3. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) ในอดีตการจัดการศึกษาจะทำกันหลากหลาย บางแห่งก็ให้วัดหรือองค์กรในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ต่อมามีการรวมการจัดการศึกษาไปให้กระทรวงศึกษาธิการเพื่อให้เกิดเอกภาพและมาตรฐานทางการศึกษา แต่เมื่อประชากรเพิ่มมากขึ้น ความเจริญต่าง ๆ รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาโดยส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้าและไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริงจึงต้องมีการคืนอำนาจให้ท้องถิ่นและประชาชนได้จัดการศึกษาเองอีกครั้ง
4. หลักการบริหารตนเอง (Self-managing) ในระบบการศึกษาทั่วไป มักจะกำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติตามนโยบายของส่วนกลาง โรงเรียนไม่มีอำนาจอย่างแท้จริง สำหรับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น ไม่ได้ปฏิเสธเรื่องการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย และนโยบายของส่วนรวม แต่มีความเชื่อว่าวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทำได้หลายวิธี การที่ส่วนกลางทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบายและเป้าหมาย แล้วปล่อยให้โรงเรียนมีระบบการบริหารด้วยตนเองโดยให้โรงเรียนมีอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน ซึ่งอาจดำเนินการได้หลากหลาย ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันแล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียน ผลที่ได้น่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม ที่ทุกอย่างถูกกำหนดมาจากส่วนกลางไม่ว่าจะ โดยทางตรงหรือทางอ้อม

5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน มุ่งองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกำหนด และเป็นไปตามนโยบายของชาติ

จากหลักการดังกล่าวทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะเป็นการบริหารงานที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากกว่ารูปแบบการจัดการศึกษาที่ผ่านมา

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าจากการศึกษาความเป็นมา แนวคิดพื้นฐาน ความหมาย หลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการบริหารแนวคิดใหม่ใช้โรงเรียนเป็นฐานได้รับอิทธิพลมาจากการเปลี่ยนแปลงของโลกธุรกิจ โลกอุตสาหกรรมที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งการใช้โรงเรียนเป็นฐานในการปรับปรุงการศึกษา โดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่การตัดสินใจจากส่วนกลาง หรือกระทรวงศึกษาไปยังโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อให้โรงเรียนได้บริหารจัดการศึกษาด้วยตนเองและมีคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงานจากทุกภาคส่วนทั้งรัฐบาลและเอกชน มาร่วมกันบริหารจัดการ วางแผนงาน นโยบาย วิสัยทัศน์ ร่วมกันเพื่อให้โรงเรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สำหรับการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้มาใช้เขียนในบริบทของสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน ในการจัดการบริหารตามรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

จากการศึกษาพบว่ามีรูปแบบที่สำคัญอย่างน้อย 4 รูปแบบ ได้แก่

1. รูปแบบที่มีผู้บริหาร โรงเรียนเป็นหลัก (Administration Control School-based Management) ผู้บริหารเป็นประธานคณะกรรมการ ส่วนกรรมการอื่น ๆ ได้มาจากการเลือกตั้งหรือคัดเลือกจากกลุ่มผู้ปกครอง ครู และชุมชน คณะกรรมการมีบทบาทให้คำปรึกษาแต่อำนาจการตัดสินใจยังคงอยู่ที่ ผู้บริหาร โรงเรียน

2. รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (Professional Control School-based Management) เกิดจากแนวคิดที่ว่า ครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด ย่อมรู้ปัญหาได้ดีกว่าและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด ตัวแทนคณะครูจะมีสัดส่วนมากที่สุดในคณะกรรมการ โรงเรียน ผู้บริหารยังคงเป็นประธานคณะกรรมการโรงเรียน บทบาทของคณะกรรมการ โรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

3. รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (Community Control School-based Management) แนวคิดสำคัญคือ การจัดการศึกษาควรตอบสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด ตัวแทนของผู้ปกครองและชุมชนจึงมีส่วนร่วมในคณะกรรมการโรงเรียนมากที่สุด ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชนเป็นประธานคณะกรรมการ โดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นกรรมการและเลขานุการ บทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

4. รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (Professional Community Control School-based Management) แนวคิดเรื่องนี้เชื่อว่า ทั้งครูและผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก เนื่องจากทั้ง 2 กลุ่มต่างอยู่ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด รับรู้ปัญหาและความต้องการได้ดีที่สุด สักส่วนของครูและผู้ปกครอง (ชุมชน) ในคณะกรรมการโรงเรียนจะมีเท่า ๆ กัน แต่มากกว่าตัวแทนกลุ่มอื่น ๆ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นประธาน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า รูปแบบที่สำคัญอย่างน้อย 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก และรูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก

สำหรับการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้นำมาใช้พิจารณาโรงเรียนเอกชนว่าอยู่ในรูปแบบใด และมีการบริหารจัดการตามรูปแบบใด

กลยุทธ์สู่ความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์การบริหารและการจัดการศึกษาที่กระจายอำนาจการตัดสินใจให้โรงเรียนค่อนข้างเบ็ดเสร็จนับเป็นการบริหารจัดการที่ยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง เพราะความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการจัดการศึกษาที่แท้จริงนั้นอยู่ที่โรงเรียน

ความสำเร็จของการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง ไปสู่โรงเรียนที่จะทำให้โรงเรียนปรับเปลี่ยนสภาพไปสู่การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หรือการบริหารจัดการด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีความต้องการจำเป็นในเรื่องของการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพความสามารถของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นอย่างมากที่จะสร้างสรรค์ออกแบบระบบ และกระบวนการการบริหารที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จให้โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา สามารถใช้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีดังนี้ คือ

1. การสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจใน SBM
2. การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร
3. การพัฒนาวิชาชีพครู
4. การมีวิสัยทัศน์
5. การบริหารจัดการที่เป็นระบบ
6. พัฒนาการมีส่วนร่วมในเรื่องการบริหารหลักสูตร
7. การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ
8. การมีวิถีคิดและวิถีปฏิบัติงานที่เป็นระบบ
9. การให้รางวัล

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการบริหารและการจัดการศึกษาที่กระจายอำนาจการตัดสินใจ กลยุทธ์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จให้โรงเรียน ได้แก่ การสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจใน SBM การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร การพัฒนาวิชาชีพครู การมีวิสัยทัศน์ การบริหารจัดการที่เป็นระบบ พัฒนาการมีส่วนร่วมในเรื่องการบริหารหลักสูตร การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การมีวิถีคิดและวิถีปฏิบัติงานที่เป็นระบบ และการให้รางวัล

สำหรับการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำมาใช้ในการศึกษาข้อมูลเปรียบกับผลการตอบแบบสอบถาม และนำมาเขียนอภิปรายท้ายบท

ข้อควรคำนึงของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

สถานศึกษาควรใช้หลักการบริหาร 2 ประการ คือ หลักการบริหารตนเอง (Self-Management) ให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการ และหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ให้มีการบริหารจัดการที่ดี ยึดคุณธรรม โปร่งใส และสนองประโยชน์ต่อองค์การ ชุมชนและประเทศชาติ

ควรเตรียมความพร้อมด้านระบบและบุคลากร มีการจัดระบบบริหารที่มีประสิทธิภาพมีการเตรียมความพร้อมแก่ผู้บริหาร โรงเรียน ครู และประชาชนให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการก่อนทำหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษา ควรดำเนินโครงการ นำร่องการบริหารจัดการในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา

โดยเน้นการกระจายอำนาจการศึกษา และควรกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ระเบียบและแนวปฏิบัติต่าง ๆ โดยละเอียดในกฎกระทรวงและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการและการตัดสินใจของโรงเรียน โดยเฉพาะคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารและครู ทุกคนในโรงเรียนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ ความตระหนัก ในความรับผิดชอบ การใช้อำนาจหน้าที่ให้มีประสิทธิผลบทบาทหน้าที่ ในการสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ ในระยะเริ่มต้นควรเป็นกรม สศจ. สศ. กทม. ในการสร้างความเข้มแข็งในบทบาทใหม่ของการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร และครู ต่อจากนั้น โรงเรียนโดยเฉพาะผู้บริหารควรที่จะพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และทักษะความสามารถในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู และการปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ใหม่ นอกจากนี้ควรมีการปรับโครงสร้างของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับโครงสร้างของสถานศึกษาภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และจัดบรรยากาศของโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารนั้นถือว่าเป็นบุคคลที่มีอำนาจในการตัดสินใจของโรงเรียน การเปลี่ยนสภาพมาเป็นการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น บทบาทของผู้บริหารจะเปลี่ยนไป โดยมุ่งเน้นการเป็นผู้นำการใช้แบบผู้นำสนับสนุน การใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม

สำหรับการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลมาใช้เป็นข้อมูลเปรียบเทียบกับค่าทางสถิติของเครื่องมือแล้วนำมาอภิปรายผลร่วมในตอนท้ายบท

บริบทของโรงเรียนเอกชน 19 โรงเรียน

จากการศึกษาเอกสารรายงานประเมินคุณภาพในสถานศึกษา พ.ศ. 2556 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการทั้ง 19 โรงเรียน พบว่ามีโรงเรียนในสังกัดที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ได้แก่

1. โรงเรียนโกวิทจรัสเชียงใหม่
2. โรงเรียนขาลสุวรรณ
3. โรงเรียนเชียงใหม่คริสเตียน
4. โรงเรียนพิมานเด็ก

5. โรงเรียนคาราวิทยาลัย
6. โรงเรียนเทพดินทร์วิทยา
7. โรงเรียนธรรมราชศึกษา
8. โรงเรียนปรีณสร้อยแยลส์วิทยาลัย
9. โรงเรียนพระฤทัย
10. โรงเรียนพิงครัตน์
11. โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกมัธยม
12. โรงเรียนเมตตาศึกษาในพระราชูปถัมภ์ฯ
13. โรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัย
14. โรงเรียนวชิรวิทย์
15. โรงเรียนจิตราเชียงใหม่
16. โรงเรียนวาริเชียงใหม่
17. โรงเรียนวิชัยวิทยา
18. โรงเรียนสันติศึกษา
19. โรงเรียนสิริมิ่งคลานุสรณ์

โดยที่แบ่งกลุ่มโรงเรียนทั้ง 19 โรงเรียน ออกเป็นกลุ่มได้ 3 กลุ่ม ซึ่งจำแนกกลุ่มต่าง ๆ จากเอกสารการรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนในโรงเรียน ได้แก่

1. กลุ่มที่มีเอกสารด้านการเรียนร่วม คือกลุ่มที่รับนักเรียนเข้ามาเรียน โดยการแจ้งรายละเอียดของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1 มี 7 โรงเรียน คือโรงเรียนขาลสุวรรณ โรงเรียนอนุบาลพิมานเด็ก โรงเรียนคาราวิทยาลัย โรงเรียนธรรมราชศึกษา โรงเรียนพิงครัตน์ โรงเรียนวชิรวิทย์และ โรงเรียนวาริเชียงใหม่

2. กลุ่มที่ไม่มีเอกสารด้านการเรียนร่วม คือกลุ่มที่ไม่รับนักเรียนเข้ามาเรียน มี 10 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนโกวิทธารงเชียงใหม่ โรงเรียนเชียงใหม่คริสเตียน โรงเรียนเทพดินทร์วิทยา โรงเรียนพระฤทัย โรงเรียนเมตตาศึกษาในพระราชูปถัมภ์ฯ โรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัย โรงเรียนจิตราเชียงใหม่ โรงเรียนวิชัยวิทยา โรงเรียนสันติศึกษา และโรงเรียนสิริมิ่งคลานุสรณ์

3. กลุ่มที่มีข้อมูลด้านการเรียนร่วมที่ได้จากการสังเกต ซึ่งมี 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย และ โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย

โดยภาพรวมที่สามารถแสดงให้เห็นได้ว่าแต่ละโรงเรียนมีประวัติความเป็นมา วิสัยทัศน์ และเป้าหมายของสถานศึกษาที่ชัดเจนแต่หลักสูตรของสถานศึกษามีความคล้ายคลึงกันอาจแตกต่างกันบ้างตามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนและพันธกิจต่าง ๆ ของแต่ละโรงเรียน จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรสถานศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขมีความรู้ตลอดจนทักษะพื้นฐานในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การดำเนินชีวิตและการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสิ่งแวดล้อมอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทยรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ โดยมีวิสัยทัศน์มุ่งเน้นจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณธรรมนำความรู้ มุ่งสู่ความเป็นสากลมีพันธกิจเพื่อพัฒนาส่งเสริมครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองให้ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ นักเรียนเป็นบุคคลที่มีความรู้ มีคุณธรรม มีทักษะชีวิต ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาสู่การพัฒนาในระดับสากล ซึ่งถือเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละโรงเรียน

ในด้านหลักการบริหารงาน ได้ยึดหลักการบริหารตามวงจรการทำงานแบบ PLAN, DO, CHECK, ACTION (PDCA) ในทุกกิจกรรมที่มีการดำเนินงานจะมีการกำกับติดตาม ประเมินการทำงานเป็นระยะ ๆ โดยผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการและรายงานผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ทั้งนี้จุดเริ่มต้นที่สำคัญของโรงเรียนที่ใช้ดำเนินงาน คือ การสร้างความตระหนักและจิตสำนึกที่มีต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้แก่บุคคล

บางโรงเรียนมีหลักการบริหารแบบ School - based Management (SBM) โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์ทางการบริหารและการจัดการศึกษาที่กระจายอำนาจในการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ฝ่ายต่างๆ มีอำนาจอิสระคล่องตัวในการตัดสินใจ ดำเนินการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนภายใต้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษา การกระจายอำนาจ การจัดการศึกษาของโรงเรียนและนำเสนอผล

การพัฒนาของโรงเรียนให้แก่คณะกรรมการได้ทราบ ทั้งนี้ในการบริหารงานฝ่ายส่วนย่อยได้ใช้กระบวนการ PDCA เข้ามาใช้ในการดำเนินงานตามโครงการของฝ่ายต่าง ๆ

ในส่วนของสถานศึกษาที่มีการรับนักเรียนเข้ามาเรียนร่วมนั้น ได้มีการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่มาเรียนร่วม ซึ่งเป็นการศึกษาที่จัดให้กับคนพิการตั้งแต่ระดับอนุบาล โดยมีครูให้การดูแลนักเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาล ให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจหรือตามศักยภาพ ความพร้อมและโอกาสของคนพิการเองหรือคนพิการที่ไม่อาจเรียนรู้หรือได้รับประโยชน์จากวิธีการเรียนด้วยระบบอื่นใด โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งความรู้ต่าง ๆ โดยอยู่ภายใต้หลักการร่วมกันมีหลักสูตรและมีกิจกรรมการเรียนการสอน มีความหลากหลายเหมาะสม กับความแตกต่างของคนพิการมีการส่งเสริมระบบเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ซึ่งจะมีเพียงบาง โรงเรียนที่ให้การส่งเสริมด้านการเรียนร่วมเท่านั้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สุภาพร ชินชัย (2551) ได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผลการวิจัยที่ได้ คือ โรงเรียนยังมีปัญหาในการจัดการเรียนร่วมในส่วนของ การขาดความรู้ของครูในเรื่องการ คัดกรองเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้และสมาธิสั้นจนผิดปกติ ความรู้ในเรื่องเทคนิคการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ความรู้เรื่องของการกระตุ้น พัฒนาการเบื้องต้น เด็กนักเรียนปกติมีเจตคติที่ไม่ดีต่อเพื่อนที่เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กที่มีความต้องการพิเศษเองยังปฏิเสธความบกพร่องของตัวเองอยู่ทำให้ไม่ได้รับความช่วยเหลือ และผู้ปกครองที่ยังขาดการเอาใจใส่ช่วยเหลือบุตรหลานของตนเองอย่างเต็มที่

การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนร่วมในการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาวิธีการที่เหมาะสมสามารถแก้ไขปัญหาได้จริงตรงตามสภาพการณ์ที่เป็นจริง สนับสนุนส่งเสริมให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย ตั้งแต่การคิดค้นหาปัญหา การหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายในและภายนอกโรงเรียนก่อให้เกิดเป็น โครงการในการแก้ปัญหา 7 โครงการ ได้แก่ โครงการคัดกรองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โครงการเทคนิคการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท

โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน โครงการสร้างเจตคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้แก่เด็กปกติ
โครงการให้ความรู้เด็กที่มีความต้องการพิเศษในเรื่องการพัฒนาการควบคุมตนเอง
โครงการส่งเสริมพัฒนาการด้านการรับรู้สึกและการใช้กล้ามเนื้อ ซึ่งเป็นโครงการพัฒนา
ปัจจัยภายใน โรงเรียนและโครงการผู้ปกครองสอนลูก ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาปัจจัยภายนอก
โรงเรียน ในการดำเนินโครงการทุกโครงการมีการประเมินผลร่วมกันระหว่างผู้ศึกษาและ
ผู้รับผิดชอบโครงการในระหว่างการดำเนินงาน 3 รอบ เพื่อนำปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมา
ปรับปรุงแก้ไขและนำไปปฏิบัติใหม่จนบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการซึ่งมีความสอดคล้อง
กับการศึกษาวิจัยของผู้ศึกษา ในครั้งนี้ทั้งด้านที่เป็นการวัดเจตคติและความรู้ความเข้าใจ
ในการจัดการเรียนร่วม

อีกทั้งการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและเทคนิค F.S.C.
ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าสามารถนำมาสนับสนุนส่งเสริมให้ฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม
ในการดำเนินงานตั้งแต่การค้นหาปัญหาและความต้องการ การกำหนดแนวทางและวางแผน
ในการแก้ปัญหาการลงมือปฏิบัติและการประเมินผล ทำให้ฝ่ายต่าง ๆ เกิดการเรียนรู้จากการ
กระทำด้วยตนเอง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนร่วมในชุมชนของตนเองอย่างยั่งยืน
อีกทั้งยังได้รูปแบบการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน
กรณีศึกษาคือ APACP Model ซึ่งนำมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเอกชนที่กำลังทำการศึกษาค้นคว้าได้

กิ่งเพชร ส่งเสริม. (2552) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนร่วม
แบบคละชั้นที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน จากผลการวิจัยการสร้างรูปแบบ
การจัดการเรียนร่วมแบบคละชั้นที่มีเด็กที่มีความต้อง การพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา
ประกอบด้วยหลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและแหล่งเรียนรู้
การวัดและประเมินผลการศึกษาประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนประถมศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
จากการใช้รูปแบบจัดการเรียนร่วมแบบคละชั้น การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน
และหลังการทดลองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่เป็นเด็กปกติ พบว่า
มีความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลอง
และมีความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ที่เป็นเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (ระดับ 1) พบว่าเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อเทียบกับเกณฑ์จะมีผลการเรียนอยู่ในระดับดี คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เป็นเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 3) พบว่าเด็กปกติมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อเทียบกับเกณฑ์จะมีผลการเรียนอยู่ในระดับดี สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อเทียบกับเกณฑ์มีผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนร่วมแบบคละชั้นที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษาของครู ผู้บริหาร นักเรียนและผู้ปกครอง พบว่าครู ผู้บริหารนักเรียนและผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อรูปแบบในแต่ละด้านและรวมอยู่ในระดับมาก การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนร่วมแบบคละชั้นที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของรูปแบบทุกข้อความและโดยรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด

สกุณา นันทะชัย. (2552) ได้ทำการวิจัยการจัดการศึกษามัธยมศึกษาพิเศษของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2 ผลการศึกษาสรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยว่าโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2 ได้ดำเนินการจัดการศึกษามัธยมศึกษาพิเศษในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านกระบวนการเรียนการสอนและด้านปัจจัยสำหรับปัญหาอุปสรรคที่พบและมีความสอดคล้องกันมากที่สุด ได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนการสอนคือ ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจและไม่มีเทคนิควิธีการที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้านการบริหารจัดการพบว่า ผู้บริหารขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจเรื่องการจัดการเรียนร่วม ด้านปัจจัย คือขาดครูที่มีวุฒทางการศึกษาพิเศษ รวมถึงงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากส่วนกลางมีความล่าช้า รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกตลอดจนงบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะด้านกระบวนการเรียนการสอนคือ ควรจัดอบรมครูทุกคนอย่างสม่ำเสมอให้มีความรู้ความเข้าใจสามารถจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กพิเศษได้อย่างชำนาญ ด้านการบริหารจัดการคือผู้บริหารควรมีการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนสร้างความเข้าใจและให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างสม่ำเสมอ และหลากหลายรูปแบบเกี่ยวกับเรื่อง

การจัดการเรียนร่วม เช่น ประชุมชี้แจงศึกษาดูงาน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการทำแผนพับความรู้ สำหรับด้านปัจจัย ควรเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อขอพิจารณาจัดสรร ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษ รวมถึงจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น และดำเนินการให้ทันก่อนเปิดภาคเรียน ในส่วนของโรงเรียนควรให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมจัดสรรงบประมาณ ตลอดจนรวมระดมทรัพยากรมาสนับสนุน การจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

ภักนิพิชญ์ ภู่นิ่ม. (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเจตคติต่อการเรียนร่วมกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของนักเรียนปกติจากการใช้โปรแกรมส่งเสริมเจตคติ ผลการวิจัยสรุปได้ว่าเจตคติต่อการเรียนร่วมกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของนักเรียนปกติระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับสูงขึ้นหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมเจตคติทางบวก

อินทรีริตา ยาวิชัย. (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการโรงเรียนเรียนร่วมของโรงเรียนเทศบาลวัดศรีสุพรรณจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาการจัดการ โรงเรียนเรียนร่วมของโรงเรียนเทศบาลวัดศรีสุพรรณตามรูปแบบ โครงสร้างชี้ท พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้ให้ข้อมูลไว้ว่าผู้บริหารและครูได้เปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องได้ทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนปกติสร้างความมั่นใจให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องวางแผนสนับสนุนการเรียนการจัดการเรียนร่วม ให้คำแนะนำแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องสามารถปรับตัวได้ ให้คณะครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมจัดการเรียนร่วมให้ครูทั่วไปและครูพิเศษทำงานร่วมกันเป็นทีมได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมเรียนรู้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน จัดอบรมสัมมนาและจัดศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาครูและสนับสนุนการศึกษาต่อด้านการศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาครูสำหรับปัญหาที่พบผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนได้เสนอไว้ว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องมีการรับรู้ช้าและมีสมาธิสั้น ครูที่รับผิดชอบงานเรียนร่วมโดยตรงมีไม่เพียงพอและขาดสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

แก้วลูน จินาราช (2554, หน้า 45-49) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนรวมของแต่ละโรงเรียนไม่มีความแตกต่างกัน ผู้บริหารโรงเรียนให้การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมการอบรมสัมมนา เพื่อพัฒนาตนเอง ส่วนครูที่มีความรับผิดชอบการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน จะเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องได้ทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนทั่วไป เพื่อสร้างความมั่นใจให้เด็กนักเรียน มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพบปัญหาคือขาดครูที่จบด้านการศึกษาพิเศษ โดยตรง ขาดสื่ออุปกรณ์ เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน

ชมพูนุช สมจันทร์ (2557) ได้ศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การจัดการเรียนร่วมโดยใช้ โครงสร้างชีวิตของโรงเรียนวชิรวิทย์ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.) เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างชีวิตของโรงเรียนวชิรวิทย์ จังหวัดเชียงใหม่ และ 2.) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ และแนวทางการจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างชีวิตของโรงเรียนวชิรวิทย์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบบันทึกต่าง ๆ เพื่อสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม และแบบสอบถามสำหรับครู และนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ 6 คน ผู้เรียนทั่วไป 10 คน ผู้บริหาร 4 คน ครู 16 คน และผู้ปกครอง 6 คน ผลการศึกษาที่ได้มีดังนี้ ด้านนักเรียน (S : Students) หลังจากทำการศึกษาพบว่าการปฏิบัติเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านวิชาการด้าน อารมณ์ ด้านสังคม ระบบเพื่อนช่วยเพื่อนในห้องเรียน ให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ในห้องเรียนมีความตระหนักในการช่วยเหลือ และสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมต่อเพื่อนที่มีความต้องการพิเศษ มีการสอนทักษะการช่วยเหลือเพื่อนที่มีความต้องการพิเศษแก่ผู้เรียนในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม และการแนะนำชี้แจงเป็นพิเศษในการช่วยเหลือตนเอง ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) หลังจากทำการศึกษา โดยได้มีการประชุมวางแผนงานร่วมกันของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม พบว่าด้านผู้บริหารมีความตระหนักและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น ด้านกิจกรรมการเรียนสอน (A : Activities) หลังจากทำการศึกษาโดยการจัดให้ความรู้แก่ครูผู้เรียนทั่วไปและผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พบว่าครูมีการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดการเรียน การสอนที่หลากหลาย สอนจากง่ายไปยาก โดยใช้เทคนิคการสอน ได้แก่ กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน และกิจกรรมช่วยสอนการบ้านและอ่านหนังสือให้ลูกฟัง รวมทั้งได้มีการจัดตารางเวลาให้บริการ สอนเสริม ได้แก่ กิจกรรมสอนเสริมตอนเย็นและกิจกรรมห้องเรียนพิเศษ ด้านเครื่องมือ (T : Tools) หลังจากทำการศึกษาพบว่าโรงเรียนมีการกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงานให้ครู และบุคลากรสนับสนุนทางการศึกษา ในโรงเรียน โดยในการรับผู้เรียนเข้ามาศึกษาในภาคเรียน ต่อมาโรงเรียนได้กำหนด

ให้มีการแต่งตั้งรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและคณะเป็นผู้คัดเลือกสอบ สัมภาษณ์ผู้ปกครอง และผู้เรียนก่อนการสมัครเรียน เพื่อเป็นการคัดกรองเบื้องต้น รวมถึงโรงเรียนได้มีการสนับสนุนโดยการจัดสรรงบประมาณส่งเสริมให้บุคลากรครูได้ไปทำการอบรมสัมมนา เรื่องผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และในบางโอกาสโรงเรียนได้เชิญวิทยากรพิเศษ มาให้ความรู้แก่ครู ผู้ปกครอง ในเรื่องการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ แต่ยังไม่มีการผลิตสื่อ หรือวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

งานวิจัยต่างประเทศ

Cagney, Tracy Lynn. (2009) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Attitudes of general education teachers toward including students with special needs การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของครูปกติที่สอนในระดับมัธยมในรัฐไฮโอวาต่อการสอนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในห้องเรียนปกติ ผลของการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าความสำเร็จในชั้นเรียนมีผลจากทัศนคติของครูที่เห็นว่าเด็กนักเรียนพวกนั้นสมควรที่จะได้อยู่ในชั้นเรียนนั้น ก่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการสนับสนุนหลักของความคิดนี้ขึ้นอยู่กับเรื่องรูปแบบของอารมณ์ของครู เครื่องมือ ข้อมูลข่าวสารและการพัฒนาทางวิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อทัศนคติของครูต่อการเรียนร่วมของนักเรียนปกติกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนด้วยกัน

Walker, Thomas James. (2012) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Attitudes and Inclusion: An Examination of Teachers' Attitudes Toward Including Students with Disabilities ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนาทางวิชาชีพและการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร มีความสัมพันธ์อย่างสูงต่อการเกิดทัศนคติเชิงบวกของคุณครูตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติเชิงบวกของครูทั่วไปในช่วงชั้นประถมศึกษา ในการเรียนร่วมของนักเรียนปกติกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ปัจจัยที่ศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ ประสิทธิภาพ การพัฒนาทางวิชาชีพและการสนับสนุนของผู้บริหาร และพบว่าการมีประสิทธิภาพในการสอนมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำต่อการเกิดทัศนคติเชิงบวก

Beyene, Gezahegne and Tizazu, Yinebeb. (2010) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Attitudes of Teachers towards Inclusive Education in Ethiopia. การศึกษารายนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยหลายอย่างที่ยังคงส่งผลกระทบต่อและควบคุมการพัฒนาของการศึกษาแบบเรียนร่วมในประเทศเอธิโอเปีย ได้แก่ ความเข้าใจจำกัดของแนวคิดทัศนคติเชิงลบต่อความพิการ คนพิการและความแข็งแกร่งด้านทานการเปลี่ยนแปลง เป็นปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาร่วม ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงศึกษาทัศนคติของครูที่มีต่อการศึกษาร่วมของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษกับเด็กปกติ ได้ศึกษาถึงความสำคัญของทัศนคติ ปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อทัศนคติของครู บทบาทครูและการฝึกอบรมในการรวมและการรวมการศึกษา ทัศนคติของครูซึ่งพบว่าปัจจัยหลายอย่างได้รับอิทธิพลมาจากธรรมชาติของตัวบุคคลเองและความรุนแรงของสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ การฝึกอบรมของครู ประสบการณ์ เพศ และความพร้อมของการได้รับการสนับสนุนมีส่วนร่วมทั้งสิ้น ผลการวิจัยนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าต้องมีการฝึกอบรม มีการปรับหลักสูตร สร้างทัศนคติเชิงบวกและความรับผิดชอบสูงสุดกับครู

จากงานวิจัยดังกล่าวผู้ศึกษาพบว่ายังมีปัจจัยหลายอย่างที่ยังคงส่งผลกระทบต่อการศึกษาแบบเรียนร่วม ซึ่งได้แก่ ลักษณะเฉพาะของบุคคล ความรุนแรงของสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่ประสบอยู่ ประสบการณ์ที่ได้รับมา เพศ การได้รับการฝึกอบรม ความพร้อมในการได้รับการสนับสนุน ล้วนเป็นปัจจัยต่อการจัดการเรียนร่วมทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังพบว่าควรมีการฝึกอบรมให้ครูควรมีหลักสูตรและมีประสบการณ์ปรับแก้ไขให้เหมาะสม มีการสร้างทัศนคติเชิงบวกและความรับผิดชอบต่อครูให้มากที่สุด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved